

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra Geografie

Bakalářská práce

Imigrace obyvatel do jižních Čech

Vypracoval: Pavel Skuhra

Vedoucí práce: doc. RNDr. Dagmar Popjaková, PhD.

České Budějovice 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce, i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne:

Podpis:

Poděkování:

Velice bych chtěl poděkovat vedoucí práce doc. RNDr. Dagmar Popjakové, Phd., za její ochotu při konzultacích, poskytnuté materiály a cenné rady vedoucí k vypracování této práce.

Anotace

SKUHRA, P. (2016): Imigrace obyvatel do jižních Čech. Bakalářská práce, Katedra geografie, Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice, 62 s.

Předložená bakalářská práce se zabývá vnější imigrací Jihočeského kraje v letech 1992-2013. Krátce a komplexně charakterizuje území jižních Čech z pohledu demografických struktur. Dále popisuje vývoj migračních procesů na území České republiky a Jihočeského kraje. Hlavní kapitola se zabývá analýzou celkové bilance imigrace, dále pak imigračních toků a také vybraných strukturních charakteristik imigrantů, jako je pohlaví a věk. Stručně je vypracována kapitola zaměřující se na aplikaci výzkumu migračních procesů při vyučování zeměpisu na základní škole. Vybrané části práce jsou doplněny o kartografické, grafické a tabulkové přílohy umožňující přehlednější prezentaci a pochopení daného tématu.

Klíčová slova:

Vnější imigrace, Jihočeský kraj, bilance imigrace, imigrační toky, strukturní charakteristiky imigrantů

Annotation

SKUHRA, P. (2016): Immigration of the South Bohemian region. Bachelor thesis. University of South Bohemia, Pedagogical fakulty, Department of Geography, 62 p.

The bachelor thesis deals with the external immigration of the South Bohemian region in the years 1992-2013. Briefly and comprehensively characterize the South Bohemian region in terms of demographic structure. The thesis describes an evolution of migration processes on the territory of the Czech Republic and the South Bohemian region. The main chapter analyzes the overall balance of immigration, flows of immigration and (selected) structural characteristics of immigrants, such as gender and age. Briefly, is described a chapter focussing on the application of a research in migration processes in teaching geography in elementary school. Selected parts of this thesis are supplemented by cartographic, graphic and tabular attachments enabling an organized presentation and understading of the topic.

Keywords:

External immigration, region of South Bohemia, balance of immigration, flows of immigration, structural characteristic of immigrant

Obsah

Úvod	- 1 -
1 Diskuse s literaturou	- 3 -
2 Teoreticko-metodologická východiska	- 8 -
2.1 Podstata migračních procesů.....	- 8 -
2.2 Metody hodnocení	- 9 -
2.3 Zdroje dat	- 10 -
3 Demografická analýza území	- 13 -
4 Dlouhodobý vývoj migračních procesů na území České republiky a Jihočeského kraje.....	- 18 -
5 Imigrace obyvatelstva do Jihočeského kraje v letech 1992-2013.....	- 22 -
5.1 Bilance celkového pohybu obyvatel	- 22 -
5.2 Celková bilance imigrace obyvatelstva do jižních Čech	- 24 -
5.3 Imigrační toky.....	- 30 -
5.4 Strukturní charakteristiky imigrantů	- 36 -
5.4.1 Pohlavní struktura imigrantů.....	- 37 -
5.4.2 Věková struktura imigrantů	- 41 -
6 Didaktické podněty pro výuku migrace na základní škole	- 50 -
Závěr	- 52 -
Literární a internetové zdroje	- 55 -
Seznam grafických a tabulkových příloh	- 58 -
Přílohy.....	- 60 -

Úvod

Migrace obyvatelstva je složitý a různorodý proces, vyplývající z plurality a heterogenity působících faktorů. Dle návratnosti k výchozímu místu bydliště je posuzována jako jednorázový, relativně nevratný přesun obyvatel. Ve srovnání s přirozenou reprodukcí obyvatelstva je variabilnější jak v čase, tak v prostoru. Ve své podstatě je indikátorem regionálního vývoje a zároveň procesem, který vede k regionální diferenciaci (Čermák 2005).

Důležitým mezníkem ve studiu migrace na našem území se stala událost v roce 1989. Porevoluční období je charakterizováno narůstajícím zájmem o proces migrace (Čekal 2006).

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnocení prostorově-časové diferenciaci vnější imigrace obyvatelstva do předmětných regionů Jihočeského kraje za období let 1992-2013. Úkolem práce je analýza bilance imigrace a imigračních toků. Hodnocení probíhá na úrovni kraje, okresů a správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen ORP).

Práce se zároveň zabývá strukturálními charakteristikami jednotlivých aktérů migračního procesu, jako jsou pohlaví a věk imigrantů. Kartografické, tabulkové a grafické přílohy, které doplňují jednotlivé kapitoly, umožňují přehledné vyjádření dosažených výsledků.

Z prostudované literatury a myšlenkových pochodů lze již nyní formulovat několik hypotéz.

První hypotéza vychází z obecných principů imigrace dle pohlaví. Již Ravenstein (cit. v Adey 2010) a mnozí další autoři uvedli, že ženy vykazují větší migrační mobilitu, proto se lze domnívat, že i v imigraci do Jihočeského kraje budou převažovat ženy nad muži na všech sledovaných administrativních úrovních. Souvisí to se stěhováním žen za svými partnery či manžely. V pokročilejším věku je migrační účinnost žen ovlivněna jejich vyšší hodnotou naděje na dožití. To se odráží v následném stěhování ovdovělých žen k rodinám svých dětí nebo do domovů pro důchodce, jak uvádí Bartoňová (1997).

Druhá hypotéza se opírá o věkovou strukturu imigrantů. Poněvadž se městské obyvatelstvo vyznačuje nejvyšším průměrným věkem a soustřeďuje se v něm tedy i největší podíl starších osob, lze předpokládat, že i počet imigrantů ve věku nad 65 let bude z hlavní metropole České republiky v porovnání s jinými kraji nadprůměrný. K tomu lze dospět z výše zmíněné situace jediného krajského a zároveň městského obyvatelstva. Současně ze silné přitažlivosti jižních Čech z důvodu kvalitního životního prostředí, jakožto významného faktoru pro imigraci starších obyvatel. Ve věku odchodu do důchodu se migrační úbytek projevuje

nejvíce u velkých měst a ekologicky postižených okresů. Také atraktivnější pracovní podmínky v hlavním městě jsou v provázanosti s cenou bydlení, což nejvíce ovlivňuje právě důchodové obyvatelstvo. V neposlední řadě představuje migrační motivaci uvolňování bytů rodinám svých dětí, jak uvádí Aleš (2001).

Třetí hypotéza se zaměřuje na imigrační proudy. Silné imigrační vazby vykazoval Jihočeský kraj v minulosti nejvíce s hlavním městem. Jak uvádí Čekal (2006), vazby s Prahou se nejvíce projevovaly v 90. letech v severně položených regionech Jihočeského kraje. Současně nejsilnější vazby panovaly mezi sousedními okresy, a to i mimo jihočeský prostor. Lze se tedy domnívat, že i v současnosti bude vazba Jihočeského kraje a hlavního města jednou z nejsilnějších. Současně výrazný zisk imigrantů lze očekávat ze sousedních krajů (Plzeňský, Středočeský a Vysočina), konkrétně z okresů přímo sousedících s Jihočeským krajem. Toto lze vysvětlit snižováním migrační vzdálenosti a obecně intenzivnějším přesunům obyvatel na kratší vzdálenosti (Čermák 1997, Grigg 1997 cit. v Gregory a kol. 2009). Výrazný vliv na to má i rozvoj osobní automobilové dopravy a zvyšující se význam dojížděky za prací.

Předložená bakalářská práce se skládá z několika kapitol. V první části jsou zhodnoceny použité literární zdroje, které tvořily zejména demografické a geografické příspěvky a publikace zabývající se migrací. V samostatné kapitole následuje stručné vysvětlení podstaty migračních procesů spolu s použitými metodami hodnocení a procesem shromažďování dat. Předmětné území je stručně popsáno z hlediska demografické charakteristiky. Stěžejní kapitole, která byla již nastíněna výše a která má největší přínos, předchází hodnocení dlouhodobého vývoje migračních procesů na území České republiky a Jihočeského kraje od prvotního osídlování do 90. let 20. století. Předposlední kapitola je zaměřena na didaktické zpracování migračních procesů pro žáky základní školy. V závěru jsou shrnuty a popsány nejdůležitější poznatky, které byly zjištěny během tvorby bakalářské práce.

1 Diskuse s literaturou

Migračním procesům byla v minulosti věnována, zejména v zahraniční literatuře, celá řada článků, příspěvků a publikací. Hlavním důvodem je provázanost studia migrace s ostatními vědními obory a kvalitní datová základna, jak uvádí Čekal (2006). Intenzivnější zájem o mobilitu, včetně migračních procesů, začal být na konci 19. a počátku 20. století, kdy vznikaly práce převážně teoreticko-metodologické zaměřené na otázky výzkumu migrace. Z takových děl je důležité zmínit práci E. G. Ravensteina z roku 1885 (cit. v Čekal 2006), která se snaží vysvětlit zákony migrace, jako např. vzdálenost, coby určující faktor migrační motivace. Autor uvádí, že většina migračních pohybů probíhá na kratší vzdálenosti (Adey 2010, Gregory a kol. 2009). Dále se zabývá motivacemi a celou řadou strukturálních charakteristik migrantů. Jak však uvádí Drbohlav a Uherek (2007), Ravensteinovo dílo se nemůže považovat za teorii, ale pouze kumulaci zjištěných pravidelností. Na Ravensteina později navázalo mnoho autorů.

Úvahami o migračních procesech a cizincích se zabývali Simmel a Weber. Migrací a zejména její provázaností s vyvozováním sociálních vazeb se zabývá na přelomu 19. a 20. st. Chicagská škola – Thomas a Znaniecký v díle *The Polish Peasant in Europe and America*. Významný byl i příspěvek Burgesse a jeho model zónování města z roku 1925, pro nějž se stalo inspirací město Chicago (Drbohlav, Uherek, 2007).

Mezi další významné modely 1. poloviny 20. st. se bezpochybně řadí Zipfovo pravidlo (G. K. Zipf) z roku 1946. Pravidlo vychází z předpokladu, že intenzita a objem migrace vychází ze závislosti na vzdálenosti obou jednotek (přednášky z kurzu Sociální geografie I vyučované na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích).

Z teoretických přístupů k migračním procesům 2. pol. 20. st. je důležité zmínit práci Petersena z roku 1958 (cit. v Drbohlav, Uherek 2007), který se zabýval obecnou typologií migrace. Jeho práce byla založená na rozdílném chování nomádských a usedlých společností, kdy pro první zmíněnou společnost je migrace současně životním stylem. Dále vyčlenil primitivní migraci, což je migrace způsobená vyčerpáním přírodních zdrojů a migraci vynucenou, násilnou, dobrovolnou a masovou. Mezi hlavní důvody, které způsobují migraci, řadí ekologické, ekonomické a sociálně ekonomické důvody. Hlavními směry při studiu migrace se v 60. letech zabývá Mangalam 1985 (cit. v Čekal 2006), který vyčlenil 4 základní otázky pro studium migračních vztahů. Podstatné je, kdo se stěhuje, odkud a kam se stěhuje, proč se stěhuje a jaké důsledky lze z tohoto pohybu vyvodit.

V české odborné literatuře začal zájem o migrační procesy o pár let později. Obecně můžeme práce rozdělit do několika kategorií, dle zaměření a interdisciplinárního charakteru. Migrační tematika v podobě populačního vývoje obyvatelstva na území dnešní ČR se v českých pracích objevuje již od počátku 20. st., avšak publikace s migrační tematikou, jakožto hlavním tématem se v českých zemích objevují až později.

Jedna z prvních děl mapující celorepublikový vývoj obyvatelstva v českých zemích byla práce A. Boháče (1937), která se zabývá vývojem obyvatelstva na území jižních Čech. Podobně se zabýval vývojem jihočeského obyvatelstva Korčák (1972).

Pohybem obyvatelstva během druhé světové války na území Československa a následným odsunem německého obyvatelstva se zabývá Srb (1993). Čermák (1997) se ve svém příspěvku nesoucí název Geografické aspekty vnitřní migrace v České republice zaměřuje, jak již napovídá název, na vnitrostátní migraci po druhé světové válce až do 90. let 20. století. Dokládá, že vývoj migrace se v ČR odehrával převážně dle obecných vývojových trendů, avšak s jistými politickoekonomickými specifiky, vzniklých v důsledcích válečného konfliktu, jako je např. snižování migrační mobility, uzavírání migračních procesů do rámce menších územních celků. Analyzuje změny migračních objemů dle velikostních kategorií obcí, dosaženého vzdělání či věku migrantů. Migrační atraktivitou v okresním měřítku se zabývá Bartoňová a Drbohlav (1993). V příspěvku, zaměřujícím se na situaci od počátku 60. do počátku 90. let, autoři prezentují vývoj migrační atraktivity jednotlivých okresů ČR. Uvádí, že relativně vysokou migrační atraktivitu si držela Praha spolu s dalšími městskými okresy. Naopak migrační atraktivita klesá u průmyslových okresů – Kladensko, Sokolovsko, částečně i Ostravsko a jiné. Dokládají, že migrace je podmíněna bytovou výstavbou, nastiňují řadu sociálně-ekonomických hypotéz a v tabulkovém provedení hodnotí jednotlivé okresy ČR dle intenzity relativního migračního salda (podíl rozdílu imigrantů a emigrantů se středním stavem obyvatelstva daného regionu, vynásobený konstantou c (100 nebo 1000), migrační účinnosti (označující se U a vypočítána jako $(I-E) / (E-I)$, kdy I představuje počet imigrantů a E počet emigrantů vztažený k určitému územnímu celku). Vnitřní stěhování v České republice podle vzdělání řeší ve svém článku Andrlé (2002) a Andrlé, Srb (1997b). Andrlé jej sleduje v rozmezí let 1993-1998, přičemž si všímá kromě vzdělání i jiných strukturálních charakteristik, jako je pohlaví a věk. Srb (1997) na základě nejvyššího dokončeného vzdělání a pohlaví vymezuje úroveň mobility obyvatelstva. Vnitřním stěhování v České republice podle pohlaví a věku se zabývá Andrlé (1997). Autor jej sleduje v rozmezí let 1988-1994 a dokládá, že došlo k obecnému snížení objemu vnitřního stěhování. Největší změnu však zaznamenává u stěhování dle věkových kategorií. Uvádí, že intenzita stěhování v přepočtu na 1 000 obyvatel

klesla jak u předprodukční kategorie ve věku 0-14 let (o 10,9 %), tak u obyvatelstva v produkčním věku 15-59 let u mužů a 15-54 let u žen (o 17,9 %). Naopak zjevný byl nárůst u osob v poprodukčním věku u mužů 60 a více let a u žen 55 a více let (o 12,3 %). Tento zvrát autor spatřuje ve zvýšení nákladů na bydlení, které si poprodukční skupina obyvatel nemůže z finančních důvodů dovolit, a proto hledá cenově přijatelnější lokality. Další publikací je příspěvek Aleše (2001) Vnitřní migrace v České republice v letech 1980-1999. Autor se vyjadřuje k dlouhodobému poklesu migračního objemu, což však značně ovlivňuje slučování či rozdělování obcí. V souvislosti s urbanizací a industrializací zmiňuje odliv obyvatelstva v 80. letech z venkovských prostorů do měst a průmyslových center a naopak v letech 90. situaci opačnou, spojenou s procesem suburbanizace. Autor se také zmiňuje o odsunu německého obyvatelstva, tedy vylidnění českého pohraničí, díky čemuž změnilo své bydliště přes 30 % obyvatel.

Vnitřní a zahraniční migrací v 90. let se zabývá Bartoňová (1997). Autorka popisuje pokles intenzity stěhování v 90. letech s ohledem na věkové skupiny. Uvádí, že lidé v důchodovém věku opouští velké metropole a oblasti se zhoršenými ekologickými podmínkami, jako jsou např. okresy podkrušnohorské pánve. Zabývá se také stěhováním mezi Českou a Slovenskou republikou po osamostatnění obou státních celků. Důvody stěhování v České republice za roky 1991-1995 popisuje Srb a Andrlé (1997a). Uvádí, že důvody změny trvalého bydliště byly do statistiky zasazeny teprve v roce 1965 a až od roku 1966 jsou k dispozici spolehlivé výsledky. V 60. letech se lidé stěhovali nejvíce z bytových důvodů. Roku 1986 přibyla do statistiky důvodů stěhování také položka „rodinný příslušník“. Postupně v 90. letech je zaznamenán pokles významu bytových důvodů jako příčiny stěhování ze 40 % na 36,5 %. Zároveň je významný pokles migrace z pracovních důvodů, který ve sledovaném období (1991-1995) klesal z hodnot kolem 4,14 až na 2,99 (vyjádřeno v přepočtu na 1000 ekonomicky činných v národním hospodářství). Urbanizační a suburbanizační funkce spolu s trendy vnitřní migrace a depopulací venkova řeší ve svém článku Kupiszewski, Drbohlav, Rees, Durham (1999). Jedná se pouze o zkrácenou a upravenou českou verzi studie, která vznikla v rámci většího projektu, zabývající se vnitřní migrací a regionální populační dynamikou deseti evropských států. Uvádí, že největší centra osídlení jsou v období 1994-1995 mírně migračně ztrátové, zatímco okresy v těsné blízkosti těchto sídel, migrací získávají. Cílem projektu bylo zmapování vazeb uvnitř jednotlivých zemí a následná komparace mezi nimi. Zkrácený výtah české verze se zabývá hodnocením migrace dle vazeb na určité charakteristiky a má spíše analytický ráz. Autoři uvádí, že od roku 1994 nastává v ČR populační pokles. Lze však předpokládat, že vlivem zahraniční migrace budou ztráty způsobené přirozenou měnou

částečně redukovány. Díky státním zásahům v minulosti se intenzita migrace v ČR a i v ostatních (hodnocených) zemí „východního bloku“ řadí na poslední příčky studie.

Územní mobilitu v rámci Československa, s charakterizováním tehdejších hlavních migračních rysů, zkoumá Čermák (1991). Autor si všímá, že s novou geopolitickou situací, demokratizací společnosti po roce 1989 nedochází k razantním změnám v oblasti mobility obyvatelstva. Tento fakt přisuzuje, jako mnoho dalších autorů nedostatečné bytové výstavbě.

Dlouhodobý vývoj migrace a proces suburbanizace zkoumá ve svém článku opět Čermák (2005). Uvádí, že vývoj migrace českém území byl v minulosti ovlivněn poválečným odsunem německého obyvatelstva a plánovanými formami řízení, které vedly k poklesu migrační mobility. V porovnání 60. a 80. let došlo k poklesu počtu migrantů z 3 % na méně než 2 %. Z hlediska suburbanizačních procesů uvádí, že nedocházelo k jejich formování jen při největších městech, jako je Praha, Brno, Plzeň nebo Ostrava, ale i u menších stotisícových měst jako je např. Hradec Králové, Olomouc nebo České Budějovice. Ekologické faktory, které sehrávají významnou roli v motivaci migrantů, řeší ve své práci Bartoňová a Drbohlav (1993). Podle těchto autorů vykazují ekologicky problémové lokality, jako jsou pánevní oblasti severních Čech a Prahy značný podíl vystěhovalců právě ze zdravotních důvodů. Takováto migrace, motivována kvalitou životního prostředí se označuje termínem „amenity migration“, česky „amenitní migrace“. Tomuto typu migrace se věnuje ve své práci Kopp a Novotná (2007).

Z regionálně zaměřených publikací, které byly využity v rámci bakalářské práce, je důležitá disertační práce Čekala (2006), zaměřena výhradně na prostor Jihočeského kraje. Hlavním řešeným tématem je geografická mobilita obyvatelstva (vnitřní migrace za období let 1992-1998 a dojížděka za prací v širším kontextu a vzájemné provázanosti). Autor si všímá poklesu intenzity migrace a migrační mobility v 90. letech 20. století, která je ovlivněna řadou faktorů. Jako jeden z hlavních důvodů uvádí např. Aleš (2001) propad bytové výstavby. Zároveň však Čekal uvádí, že v rámci sledovaného období kraj vnitřní migrací obyvatelstvo získával. Z hlediska dlouhodobého vývoje si všímá poválečné situace, spojené s odsunem Němců a následného dosídlování českého pohraničí.

Populačním vývojem jižních Čech se zabývá Popjaková (2013). Dokládá, že ačkoli byl prostor jižních Čech osídlen o několik tisíc let později, jeho historický vývoj probíhal podobně jako v jiných částech českého území. V důsledku emigrace převážně mladší věkové kategorie a urbanizace se region začal stávat depopulačním a obyvatelstvo stárlo. Autorka se zabývá poválečnou situací až do roku 2011. Sleduje migrační mobilitu obyvatelstva, která byla ovlivněna ekonomickou krizí v roce 2008. Zabývá se procesem suburbanizace, díky kterému došlo v posledních letech k mírnému populačnímu úbytku v jihočeské metropoli. Vývojem

migrační politiky do budoucna, konkrétně do roku 2050, se zabývá Srb a Hrušková (2003). V článku uvádí, že české země jsou dlouhodobě migračně ztrátové. Již v letech 1790-1799 ztratily české země migrací 242 900 osob (z přirozeného přírůstku dokonce 478 000). Roku 2001 činil úhrn obyvatel České republiky 10 230 000 z čehož největší podíl (65,4 %) představovalo obyvatelstvo ve věku 15-59 let. Od roku 2025 má dle autorů dojít k propadu úhrnu obyvatelstva pod 10 000 000. V roce 2030 by měl úhrn činit 9 691 000. U věkové skupiny v rozmezí 15-59 let by měl nastat pokles na 57 %. Dětská složka (0-14) by měla zaznamenat pokles o téměř 4 %, a naopak nárůst by měl nastat u obyvatel ve věku 60 let a více.

Pro pochopení základních pojmů při studiu migrace byla důležitá kniha Základy demografie (Pavlík a kol. 1986), ve které je část 3. kapitoly věnována rozmístění obyvatelstva a migraci, která je dle autorů považována za nejdůležitější složku územního pohybu obyvatelstva. Publikace se zabývá základními pojmy migrace, jako je vnitřní a vnější migrace a vysvětluje řadu analytických ukazatelů, z nichž můžeme jmenovat např. hrubou míru imigrace/emigrace. Dalším přínosem je vysvětlení migračních proudů, které představují celkové počty migrantů se stejným místem odchodu a stejným místem příchodu. Z dalších teoretiky laděných pracích, nezabývajících se přímo procesy migrace, avšak vysvětlující základní pojmy a ukazatele je kniha Základy demografie (Klufova 2008). Podává vysvětlení hlavních pojmů při studiu migrace, ukazatelů a vztahů pro jejich výpočet. Kniha Demografie (nejen) pro demografy (Kalibová a kol. 1993, 2009), se zabývá demografií ve vzájemné interakci se sociologií. Druhá kapitola, mající slovníkovou podobu přináší vysvětlení pojmů jako např. evidence obyvatelstva, emigrace, či dlouhověkost. Ve třetí kapitole se prezentují přední demografové svými příspěvky na problémy jako je např. demografické stárnutí v podání M. Maškové, či stať Z. Pavlíka, ve které přináší informace z historického a současného vývoje lidských populací. Dalším zdrojem sloužícím pro pochopení migrace jakožto pojmu je kniha Úvod do demografie (Roubíček 1997), ve které jsou opět vysvětleny druhy a typy migrace. Autor řeší pojem hybnost, který považuje za vůbec nejobecnější výraz při studiu prostorových pohybů. Sleduje dopady migrace na složení obyvatelstva podle věku a pohlaví.

2 Teoreticko-metodologická východiska

V následujících podkapitolách jsou řešeny formy migračního procesu, metody hodnocení využití při zpracování bakalářské práce a možné zdroje dat, týkající se studia migrace.

2.1 Podstata migračních procesů

Lidé migrují zejména z pracovních, ekonomických, rodinných a dalších důvodů. Za vnitřní migraci České republiky se považuje takový pohyb, díky kterému dojde ke změně trvalého bydliště přes hranice administrativního celku (obce), čímž se odlišuje od jiných forem dočasného prostorového pohybu, jakým je např. dojíždka za prací či cestování (Aleš 2001, Pavlík a kol. 1986). Roubíček (1997) uvádí, že pojem migrace je nutno interpretovat jako výraz mnohem specifičtější a lze jej použít pouze v případě usídlení obyvatelstva. Spadá pod pojem mobility (mobilita), nebo také hybnost, do které spadají všechny formy prostorových pohybů s různou periodicitou, různým účelem, různým směrem a na různou vzdálenost. Mezi specifické druhy prostorové mobility patří např. sezónní migrace, charakteristická pro zemědělce, kyvadlová migrace představující pravidelnou dojíždku a vyjíždku do zaměstnání, škol či jiných institucí či rodinná migrace, která odpovídá věkové kategorii dětí (0-14) let a kategorii středního produktivního věku (30-44) let.

Migrace představuje mechanickou měnu obyvatelstva. Existuje celá řada druhů migrací (mezi okresy, mezi kraji, mezi státy). Migrace uvnitř jednoho státu je označována jako vnitrostátní migrace (vnitřní migrace), oproti tomu pokud dochází k výměně obyvatel přes hranice státu, hovoříme o migraci zahraniční. Migrace vnější či vnitřní se tak vždy vztahuje k hranicím vytyčeného administrativního celku. Jedná se o pojem nadřazený dílčím pojmům jako je emigrace (vystěhování) a imigrace (přistěhování), které se sledují podle jejich směru. Právě spojení těchto dvou výrazů označujeme obecným termínem migrace.

Z pohledu vnitřní motivace migrantů se vyčleňuje migrace dobrovolná, nedobrovolná, individuální či kolektivní. Dobrovolnou migrací se myslí taková změna původního bydliště, která vychází z vlastního přesvědčení migranta. Migrací nedobrovolnou se rozumí násilný, vynucený pohyb, který nevychází z iniciativy migranta. Mezi nejznámější druhy nedobrovolné migrace patří vyhoštění, evakuace, či odsuny, které byly praktikovány i v našem pohraničí. Mezi další používané výrazy spojené s migrační politikou patří reemigrace, která označuje

návrat dřívějších emigrantů zpět do své původní země, či výraz repatriace, což je hromadné přesídlování uskutečněné na náklady státu (Roubíček 1997). Vlivem migračních procesů jsou vyvolány změny v sociálně geografických, ekonomických, sociálních a demografických strukturách (Pavlík a kol. 1986). Velmi důležité jsou dopady migrace na složení obyvatelstva. Podle Roubíčka (1997) migrují převážně mladí muži, kteří tak přetvářejí emigrační i imigrační oblast. Z hlediska emigrační oblasti dochází ke ztrátě nejproduktivnějšího obyvatelstva, naopak imigrační oblast tyto osoby, často převyšující přirozený přírůstek, získává. Rozvoj velkých měst ovlivňuje funkce migrace, která dle Hampla (2005) ztrácí funkci koncentrační a začíná převládat funkce integrační.

2.2 Metody hodnocení

Hlavní metodou je v bakalářské práci prostorově-časová analýza. Jak již napovídá název, metoda představuje změny, v případě této bakalářské práce změny rozmístění obyvatelstva v prostoru a čase. Z hlediska prostoru se bakalářská práce zaměřuje na Jihočeský kraj. Z časového hlediska jej pak sleduje za období let 1992-2013.

Hlavním cílem je analýza počtu přistěhovalých do Jihočeského kraje z ostatních celků republiky. Práce se zabývá vnitrostátní imigrací z pohledu České republiky, poněvadž dochází pouze k novému rozmístění obyvatelstva v rámci jednoho státu, a zároveň imigrací vnější, poněvadž se sledují pohyby přes administrativní hranici kraje.

Jihočeský kraj byl posuzován jednak jako administrativní celek, díky čemuž mohly být výsledky porovnávány s ostatními kraji České republiky. Současně byly v hlavní části práce šetřeny i nižší administrativní celky Jihočeského kraje – okresy ORP. Kraj byl zkoumán ve vymezení platném od 1. 1. 2000 (tedy bez okresu Pelhřimov) (Čekal 2006, Nováček 2005).

Hlavním demografickým ukazatelem, použitým v bakalářské práci je absolutní počet přistěhovalých (imigrantů) do Jihočeského kraje. Ten je v řadě případů doplněn o procentuální hodnoty, umožňující porovnatelnost v čase i v prostoru. Dalším neméně důležitým ukazatelem je hrubá míra imigrace (hmi), která představuje podíl počtu přistěhovalých a středního stavu počtu obyvatel daného územního celku vztaženého na 1 000 obyvatel a dále intenzita imigrace. Vzorec pro její výpočet byl stejný jako vzorec pro výpočet hmi, s tím rozdílem, že nebyla sledována u okresů Jihočeského kraje, ale u okresů krajů sousedících. Hodnota středního stavu se tak neměnila v závislosti na území, ale byla vztažena na střední stav obyvatelstva Jihočeského kraje za roky 1992-2013.

Práce se soustřeďuje čistě na vnější imigraci Jihočeského kraje a proto s dalšími ukazateli demografické statistiky, jako je objem migrace, vypočítaný jako úhrn přistěhovalých a vystěhovalých z určitého administrativního celku, index čisté imigrace (içi), vyjádřený podílem rozdílu počtu přistěhovalých a vystěhovalých k počtu přistěhovalých a dalších, které jsou závislé na zmapování počtu vystěhovalých, pracuje jen částečně v úvodní podkapitole stěžejní části práce.

Ze strukturních charakteristik imigrantů je sledováno pohlaví a příslušná věková kategorie, která má značně vypovídající hodnotu. Např. podle Roubíčka (1997) se stěhují zejména mladší věkové kategorie mužů v nejproduktivnějším věku, což se zákonitě musí odrazit v imigrační lokalitě jak kvalitativně, tak kvantitativně. Z hlediska pohlavní charakteristiky (muž či žena), je sledován vývoj imigrační intenzity u obou kategorií, spolu s prostorovým rozmístěním v Jihočeském kraji.

Intervaly pro věkové kategorie byly zvoleny dle metodiky ČSÚ. První věková kategorie spadá do intervalu 0-17 let, následuje kategorie 18-34 let, 35-64 let a 65 let a více.

Výsledky z předzpracované databáze Českého statistického úřadu vycházející z průběžné registrace stěhování osob za roky 1992 až 2013 byly převedeny do formy přehledných tabulek a grafů, jak v absolutním, tak relativním vyjádření. K tomu posloužila sada Microsoft Office – Excel a Word. Pro lepší orientaci a demonstraci důležitých aspektů imigrace byly vytvořeny mapové výstupy v prostředí ArcMap 10.3.1., jak ve formě kartodiagramů, tak kartogramů. Dalším programem ze sady Microsoft Office, který umožnil rychlejší práci s daty, byl Microsoft Office Access 2007. V něm probíhal převod tabulek z programu Excel do formátů DBF. Právě tento formát souborů je podporovaný při propojování tabulek v programu ArcMap, čímž ulehčil značnou část práce.

2.3 Zdroje dat

Jako hlavní zdroj pro sledování změn v rozmístění obyvatelstva v závislosti na sociálních a ekonomických jevech nám slouží evidence migrace (Kalibová a kol. 2009, s. 51). K dispozici máme oddělenou evidenci vnitřní a zahraniční migrace. Vnitřní migrace začala být sledována od 1. května 1949. Povinností každého nově přistěhovaného je přihlášení se k trvalému pobytu v nové lokalitě vyplněním formuláře Hlášení o stěhování. V tomto hlášení musí každý vyplnit: předchozí a nové bydliště, důvod stěhování, svůj věk, pohlaví, zaměstnání, rodinný stav, nejvyšší dokončené vzdělání atd. (Čekal 2006). Jak dokládá Aleš (2001), celý

tento proces je velmi komplikovaný, protože řada nově přistěhovalých se nepřihlásí k trvalému pobytu a statistika vnitřní migrace České republiky tak zcela nekoresponduje s realitou, nedochází k podchycení přechodných pobytů, či se nově přistěhovalý запиše k trvalému pobytu, ale fyzicky se nachází v jiné lokalitě. Stěhování obyvatel v rámci jednotné federace do roku 1992 bylo započítáváno do statistiky vnitřní migrace, po roce 1993, a tedy po rozdělení Československa je výměna obyvatel mezi ČR a Slovenskem řazena mezi migraci zahraniční. Od roku 1976 se do vnitřní migrace započítává stěhování uvnitř hlavního města Prahy (Kalibová a kol. 2009), do roku 1991 mezi správními obvody (Aleš 2001) a od roku 1992 stěhování mezi urbanistickými obvody hlavního města Prahy, které je posuzováno jako „stěhování z obce do obce na území okresu“ (Srb, Andrlé 1997a). V jiných městech České republiky, vyjma výše zmiňovaného hlavního města Prahy a v letech 1986-1991 Plzně a Brna, se statistika stěhování v rámci města nezabývá (Aleš 2001). Data zahraniční migrace se nevyznačují takovou kvalitou, jako výše zmíněná data průběžné registrace vnitřní migrace. Sledována začala být až v 50. letech 20. století, konkrétně od roku 1954 (Čekal 2006).

Dalším dostupným zdrojem dat o stěhování v České republice je Sčítání lidu, domů a bytů (dále jen SLDB), ze kterého však můžeme zjistit pouze místo předchozího a současného bydliště. Díky tomu, že se SLDB uskutečňuje pouze jednou za deset let, neumožňující sledování kontinuálního vývoje migračních procesů, není pro sledování migrace natolik významným zdrojem (Čekal 2006). Nejdůležitějším zdrojem pro sledování vnější imigrace Jihočeského kraje byla předzpracovaná databáze Českého statistického úřadu (dále jen ČSÚ), obsahující mezi obecní stěhování každého obyvatele z původní lokality do nové v rámci České republiky v období let 1992-2013, která byla poskytnuta katedrou geografie PF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Databáze je přehledně uspořádána a obsahuje důležité informace o každém migrantovi, který v příslušném období změnil své místo trvalého bydliště. Údaje, kterými databáze disponuje, jsou:

ROPRI = rok migračního pohybu; POHS = pohlaví migranta, VEKS = věk migranta, STAVS = rodinný stav, PREBOBEC = obec původního bydliště, PBVS = velikostní kategorie obce původního bydliště, NOBOBEC = obec nového bydliště, NBVS = velikostní kategorie obce nového bydliště, PBKO = okres původního bydliště, NBKO = okres nového bydliště, PBKO_A = okres původního bydliště dle novějšího kódování, NBKO_A = okres nového bydliště dle novějšího kódování, PBORP = ORP původního bydliště, NBORP = ORP nového bydliště, VZDS = nejvyšší dokončené vzdělání (sledováno pouze do roku 2005), DUSTE = důvod stěhování (sledováno pouze do roku 2005).

Právě z důvodu, že mnoho migrantů uvádělo při stěhování důvod č. 8 – „jiné důvody“, přestal být tento údaj od roku 2005 sledován (Dragounová 2013).

3 Demografická analýza území

Korčák (1972) uvádí, že území jižních Čech bylo osidlováno zhruba o 2 000 let později oproti teplejším polabským oblastem Čech z důvodu méně příznivých klimatických podmínek pro zemědělství, a definitivně bylo osídleno až koncem 14. st. (Korčák 1938 cit. v Popjaková 2013). To se promítlo na hustotě zalidnění, kdy až do současnosti si kraj drží prvenství v nejnižší hustotě zalidnění obyvatel na 1 km² v rámci celé republiky. Území jižních Čech nemělo v minulosti v rámci českých zemí významnější postavení. Díky hospodářskému a populačně slabšímu postavení se zařazovalo spíše na jeho okraj. Jedním z důvodů byla odlehlost jihočeského prostoru od kmenových oblastí, které představovaly kolébku státních celků, a důvodem druhým byla uzavřenost jižních Čech, jež byly odděleny od zbytku českého území horským a hustě zalesněným prostorem (Korčák 1938 cit. v Nováček 2012).

I přes silné socioekonomické vztahy k jihočeské metropoli – Českým Budějovicím, začalo obyvatelstvo v průběhu 19. st. vykazovat silné vazby s mnohonásobně většími městy – Prahou a Vídní. Tento fakt potvrzuje i Hampl (2005), který ve své práci vyčlenil spádovost k nadřazeným střediskům. Z Jihočeského kraje vykazují silné vazby s hlavním městem Prahou města jako: Tábor, Strakonice, Písek a Jindřichův Hradec. Naopak k Českým Budějovicím, jakožto centru jižních Čech spádují jižně položené města jako Třeboň, či Český Krumlov.

K 31. 12. 2014 dosahoval kraj rozlohy 10 057 km² (7,8 % rozlohy ČR), což jej činilo druhým největším krajem co do rozlohy hned po kraji Středočeském (11 015,8 km²). Na konci roku 2014 žilo v Jihočeském kraji přes 637 300 obyvatel (16,5 % populace ČR), z nichž 63,8 % se soustřeďovalo ve městech. Při srovnání se situací na počátku 21. století je vidět klesající podíl obyvatel soustřeďících se ve městě, vlivem probíhajících suburbanizačních procesů. Podíl městského obyvatelstva dosahoval v ČR v roce 2014 hodnoty 69,3 %. Hustota zalidnění jihočeského prostoru byla k roku 2014 63 ob/km², což byla nejnižší hodnota ze všech krajů naší republiky. Pro srovnání, celorepublikový průměr činil 133,6 ob/km². Takto vysoká hodnota je ovlivněna nejvíce Prahou, která dosahuje hustoty zalidnění obyvatelstva přes 2 500 ob/km². Největší hustotu zalidnění v rámci kraje vykazuje okres České Budějovice, soustřeďící v sobě kolem 30 % obyvatel celého kraje (ČSÚ 2015c).

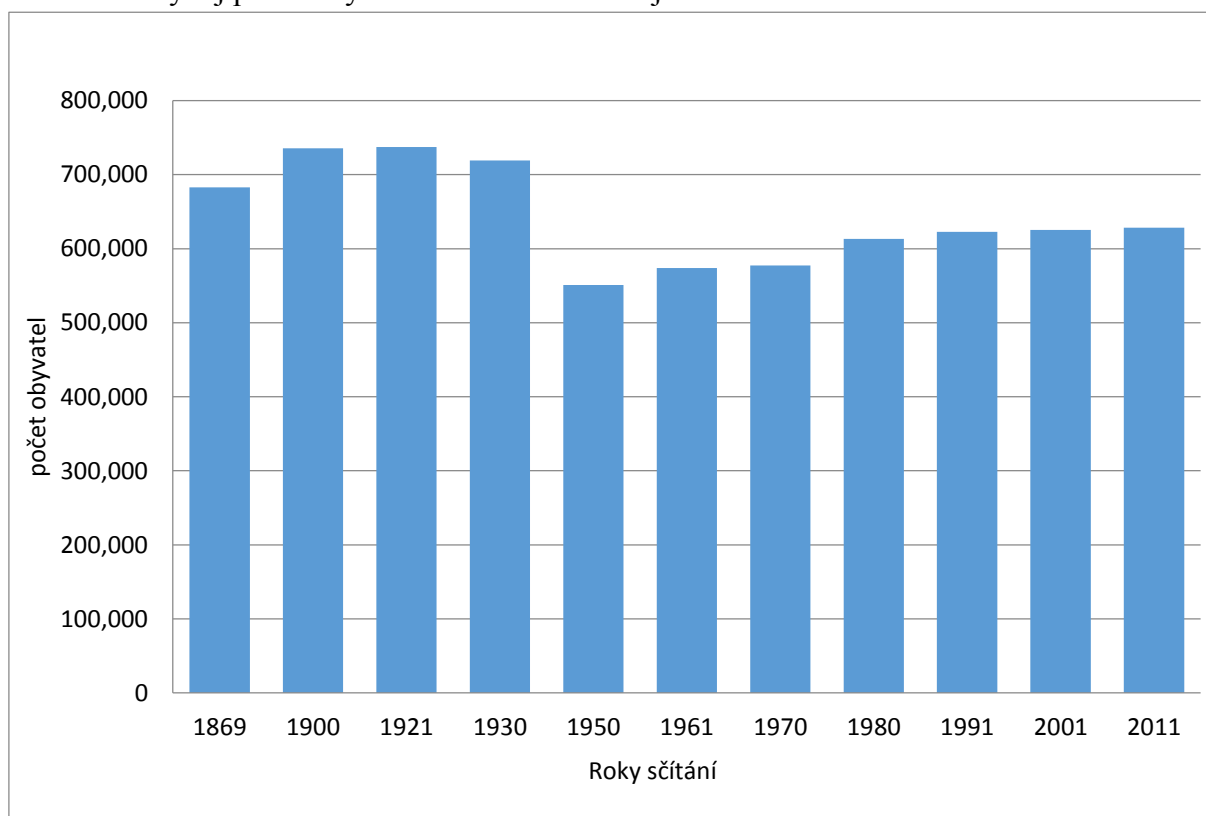
Hlavním krajským městem jsou Česko Budějovice, ve kterých žije bezmála 95 tisíc obyvatel. Dalšími velkými a zároveň okresními městy jsou Tábor (34,7 tisíc obyvatel), Písek (29,8 tisíc obyvatel), Strakonice (23,0 tisíc obyvatel) a Jindřichův Hradec (21,7 tisíc obyvatel).

V těchto 5 okresních městech žije přibližně 32 % obyvatel celého kraje. Na území Jihočeského kraje se nachází 623 samosprávných obcí, z nichž 54 má přiznaný statut města (ČSÚ 2015c).

Je patrné, že od poloviny 20. století dochází k růstu počtu obyvatel až do současnosti, jak dokládá graf 1. Kraj však disponoval nejvíce obyvateli zhruba před 100 lety, na počátku 20. st. Tehdy v kraji žilo přes 750 000 obyvatel, oproti dnešním necelým 640 000. Počátky 20. století a období první světové války se nijak významně do početní skladby obyvatelstva Jihočeského kraje nepromítly. Výrazný je až propad v období druhé světové války a zejména v letech 1945-1947, kdy bylo pohraničí kraje poznamenáno odsunem německého obyvatelstva (ČSÚ 2014a).

Kraj získával obyvatelstvo převážně mechanickým pohybem. Relativní přírůstek stěhováním byl od roku 2004 do roku 2014 v mírně kladných hodnotách oproti přirozené změně obyvatelstva, která se dostávala hlavně v letech 2003-2004 do záporných hodnot. V komplexním měřítku docházelo v letech 2004-2014 k celkovému růstu počtu obyvatel (ČSÚ 2015c).

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel v Jihočeském kraji v letech 1869-2011

Zdroj: ČSÚ 2014a

K další sledované demografické charakteristice území patří porodnost. V roce 2014 se živě narodilo 6 437 dětí, z toho 3 290 chlapců a 3 147 dívek, což je obecný demografický znak. V porovnání s průměrem ČR je v Jihočeském kraji porodnost v podprůměrných hodnotách. Z hlediska relativního přirozeného přírůstky byl v Jihočeském kraji oproti situaci v druhé polovině 90. století zaznamenán nárůst (ČSÚ 2002, ČSÚ 2015c).

Obecným trendem je zvyšující se průměrný věk prvorodičky, který se v roce 2014 pohyboval okolo 28 let. Pro srovnání, v roce 1996 se nejvíce dětí narodilo matkám ve věku kolem 22 let. Z pohledu absolutních hodnot se nejvíce nových obyvatel narodilo v Jihočeském kraji v roce 2014 v okrese České Budějovice (2 070 osob). Při pohledu na relativní data disponuje nejvyšší mírou porodnosti okres Strakonice (10,2 ‰). Nejnižší hodnota porodnosti byla v roce 2014 zjištěna u okresu Tábor (9,1 ‰). Relativní přirozený přírůstek v roce 2014 činil v kraji 0,9 ‰, což je ve srovnání s celorepublikovým průměrem dosahující hodnoty 2,5 ‰ značně podprůměrný stav (ČSÚ 2002, ČSÚ 2015c).

Počet zemřelých se v Jihočeském kraji pohyboval v roce 2014 na podobných hodnotách jako počet živě narozených. Průměrná hodnota zemřelých se pohybovala okolo 10,1 ‰. Pouze v roce 2006 a 2007 hodnota úmrtnosti klesla pod 10 ‰. Nejvyšší úmrtnost byla v roce 2014 zaznamenána v okresech Písek a Tábor, naopak nejnižší v okrese České Budějovice. Nejvíce obyvatel kraje podlehl následkům nemoci oběhové soustavy (42,21 %) (ČSÚ 2015c).

V roce 2014 se v Jihočeském kraji uzavřelo 2 806 sňatků, což je o 206 více, nežli v předešlém roce. V rámci republiky došlo v témže roce o navýšení počtu manželství oproti roku předešlému o 2,1 tisíc, čímž byl klesající trend počtu sňatků přerušeno. Relativní hodnota sňatečnosti se pohybovala kolem 4,4 ‰. V celkovém vývoji a v porovnání s rokem 2001, kdy bylo uzavřeno 3 190 sňatků, je však patrný pokles počtu uzavřených manželství. K poklesu však dochází v celé České republice. V roce 2011 bylo v Jihočeském kraji uzavřeno celkem 2845 sňatků, v roce 2013 již jen 2600. Z hodnot kolem 5 ‰ v roce 2000 došlo k poklesu na 4,4 ‰ v roce 2014. Spolu se snižováním sňatků také koresponduje nárůst narozených dětí mimo manželství. Těch bylo v roce 2014 již 3 116 (ČSÚ 2002, ČSÚ 2015c, ČSÚ 2016).

Statistika rozvodů z posledních tří let vykazuje proměnlivé hodnoty, avšak můžeme konstatovat, že počet rozvodů klesá, což souvisí i s právě výše zmíněným poklesem sňatků. Roku 2013 bylo rozvedeno v Jihočeském kraji 1 568 párů, zatímco roku 2014 se uskutečnilo rozvodů 1 568. Nejvíce rozvodů proběhlo v jižních Čechách u párů, kteří spolu žili 15 a více let (696 rozvodů – 44,4 % ze všech rozvodů) (ČSÚ 2015c).

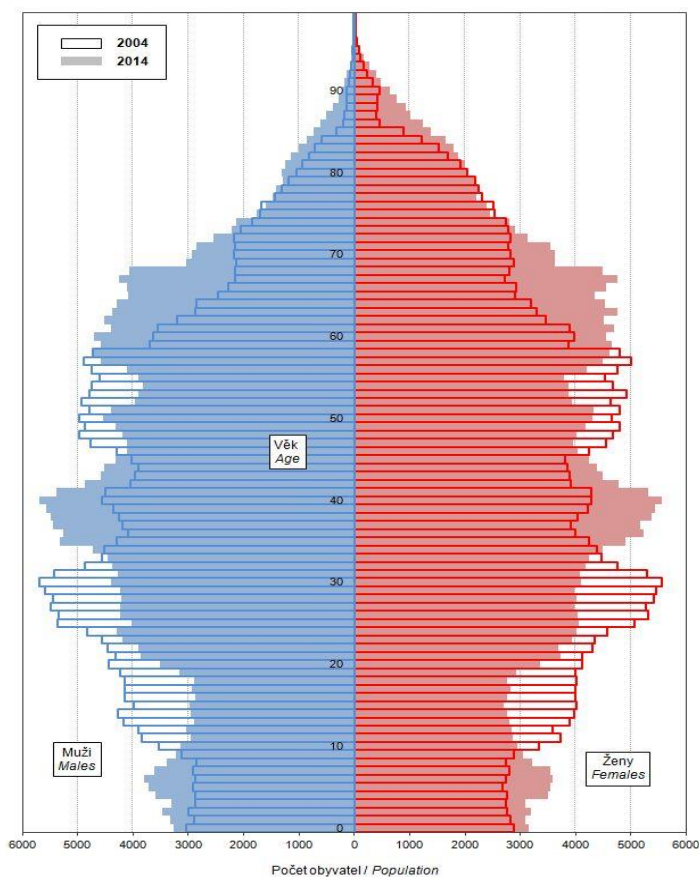
Z hlediska potratovosti lze konstatovat, že mírně klesá, v roce 2011 se uskutečnilo 2 436 potratů. V roce 2014 klesl počet potratů na hodnotu 2 313. Nejvíce potratů bylo provedeno

miniinterruptcí. Potratovost v roce 2014 se pohybovala kolem průměrné hodnoty 3,7 ‰, což je značný pokles při srovnání s hodnotou 5,2 ‰ v roce 2001. Důležitým faktorem v poklesu potratovosti byl rozvoj moderních antikoncepčních prostředků (ČSÚ 2015b, ČSÚ 2015d).

V rámci pohlavní struktury kraj vykazuje velmi vyrovnané hodnoty. K roku 2014 se v kraji soustřeďovalo 313 584 mužů a 323 057 žen. Poměr mužů a žen byl tak k tomuto roku 49,3 % ku 50,7 % (ČSÚ 2015c).

Věková struktura kraje vykazuje podobné hodnoty jako celá Česká republika. Průměrný věk je v kraji vyjádřen hodnotou 41,9 roku. V porovnání s celorepublikovým průměrem dosahuje populace jihočeského kraje vyššího průměrného věku o pouhé dvě desetiny procent. Při srovnání s rokem 2000, kdy byl průměrný věk obyvatelstva v Jihočeském kraji 38,4 roku (průměr ČR tehdy dosahoval hodnoty 38,8 roku) je zřejmé, že se průměrný věk v kraji rychle zvyšuje a obyvatelstvo stárne. V níže uvedeném grafu je tak vidět, že se početnější skupina obyvatel posouvá do vyššího věku. Zároveň je ale patrné mírné zvýšení počtu dětí do 10 let. K růstu dětské složky do 10 let přispěla produktivní generace obyvatel nacházející se nyní ve věku okolo 40 let, často také nesprávně označována jako Husákovy děti (narození na počátku 70. let). Další významnou událostí, která se promítla do skladby obyvatelstva Jihočeského kraje, byl válečný konflikt v letech 1939-1945. Důsledky války můžeme nyní pozorovat u nárůstu postproduktivní složky obyvatelstva. Tyto osoby se narodily krátce po druhé světové válce, kdy došlo ke zvýšení porodnosti, z důvodu uklidnění mezinárodní situace (ČSÚ 2002, ČSÚ 2015c).

Graf 2 Věková struktura Jihočeského kraje k 31. 12. 2004 a 2014

Zdroj: ČSÚ 2015c

Podíl osob ve věku 0-14 let dosahoval hodnoty 15,2 % k poslednímu dni roku 2014. Ve srovnání se situací v roce 2000 tak došlo k poklesu o 1,4 %. Kategorie obyvatel v produktivním věku zaznamenala ve srovnání s rokem 2000 také pokles z 69,72 % na 66,8 % a jako jediná kategorie vykazující růst byla postproduktivní, u které se změnil podíl z 13,7 % v roce 2000, na hodnotu 18,0 % v roce 2014 (ČSÚ 2002, ČSÚ 2015c).

Index stáří, představující podíl postproduktivního věku 65 let a více a předproduktivního věku 0-14 let, se v rozmezí let 2000-2014 zvýšil z hodnoty 81,93 na hodnotu 118,4 k roku 2014. Z toho vyplývá, že je nyní více osob starších 65 let a konkrétně jich připadá na 100 obyvatel ve věku 0-14 let 118,4. Narůstající index stáří je zachycen i v celé ČR, který má od roku 2006 do roku 2013 stoupající tendenci (ČSÚ 2014b, ČSÚ 2015c).

Z pohledu naděje délky na dožití se však hodnoty, zejména díky zkvalitnění zdravotnictví, osvětě a včasné prevenci, zvyšují. V roce 2000 byla naděje na dožití u mužů v Jihočeském kraji 72,04 let a u žen 78,27 let. V roce 2014 se naděje na dožití mužům zvýšila na 75,38 let a ženám na 80,93 let (ČSÚ 2015c).

4 Dlouhodobý vývoj migračních procesů na území České republiky a Jihočeského kraje

Jak již bylo zmíněno v předešlé kapitole, území jižních Čech bylo dle Korčáka (1972), osídleno oproti českému Polabí a dolnímu Poohří, vyznačující se již v neolitu hustým zalidněním, o několik tisíc let později. Jižní Čechy již v minulosti vykazovaly větší odloučenost a uzavřenost, která byla způsobena geologickými poměry zdejší krajiny – hustými, složitě průchozími lesy a horskými plochami, obklopující toto území (Nováček 2005). Dalším důvodem odloučení od zbylých částí Čech je podle Korčáka (1938 cit. v Nováček 2005) vzdálenost od kmenových oblastí, které představují jádra osídlení nově se tvořících státních oblastí, tj. středních Čech, Polabí, jižního a středního Pomoraví a bavorského nebo dolnorakouského Podunají. Z důvodů infrastruktury a nepříznivých podmínek pro zemědělství byly jižní Čechy vždy řídko osídleným územím, díky čemuž zde proces industrializace probíhal pomalejším tempem (Čekal 2006). Hlavním střediskem jižních Čech se staly České Budějovice, které po dlouhá staletí představovaly významný sjednocující prvek celého území. V průběhu 19. století se začal rozvíjet zájem Jihočechů o Vídeň a v menší míře také o Prahu (Kárníková 1965).

Jak uvádí Kárníková (1965), v období před první světovou válkou žila ve dvoumilionové Vídni čtvrtina obyvatel, jejichž rodná příslušnost náležela k českým zemím, a z nichž přes 210 000 dříve žilo na území jižních Čech či jihozápadní Moravy. Prvotní zájem o Vídeň a ostatní území Rakouska - Uherska, přetrvávající po většinu první poloviny 19. století, utlumila v druhé polovině století přitažlivost země mnohem vzdálenější, Spojených států (Srb 2004, Čekal 2006).

Od roku 1858 do roku 1910 opustil České země necelý jeden milion obyvatel. V rámci jižních Čech byl tento propad nejmarkantnější v letech 1881-1890, kdy z kraje emigrovalo kvůli zemědělské krizi vyvolané konkurencí západní mocnosti na 113 401 obyvatel (10,41 ‰) (Korčák 1972).

Teprve počátkem 90. let 19. st. nastalo celkové oživení v českých zemích společně s poklesem vystěhovalectví. Koncem 19. století zaznamenává rozmach a růst celá řada průmyslových měst. Mezi taková města lze zařadit Louny, Žatec či Pardubice. Protipól k těmto prosperujícím oblastem tvořily méně úrodné části pohraničí a větší oblasti jižních Čech, ve kterých začínal proces vylidňování (Srb 2004).

V období mezi světovými válkami lidé opět migrovali převážně do Spojených států (Čekal 2006). Po ukončení druhé světové války došlo ve 40. letech 20. st. k odsunu přibližně 3 milionů Němců (Srb 1993, Čermák, Janská 2011), na což reagovali obyvatelé vnitrozemských okresů následným znovu osidlováním českého pohraničí (Srb 2004). Podle Fialové (1998) byl odsun Němců historicky největší migrací na českém území. Do pohybu se tehdy dalo na necelých 5 milionů obyvatel. Dosidlování českého pohraničí je možné podle Andrlého a Srba (1989 cit. v Čekal 2006) rozdělit do 3 etap.

1. 1945-1947: jedná se o období, ve kterém docházelo k organizovanému odsunu německého obyvatelstva a následnému doosidlování českého pohraničí. Do pohraničí se přestěhovalo celkem 1 366 000 obyvatel.

2. 1947-1953: ve druhé fázi docházelo ke zpomalování intenzity stěhování. Mnozí z přistěhovalých se po chvíli odstěhovalo.

3. 1954-1959: doosidlování probíhalo záměrně do určitých, každoročně vybraných, okresů.

Jak uvádí Čekal (2006), vylidněné české pohraničí bylo osidlováno nejintenzivněji obyvatelstvem z okresů, které přímo sousedily s pohraničím, ale i z pražského okolí a Prahy samotné. „Největší podíl na dosídlení jihočeského pohraničí měli obyvatelé Českobudějovického kraje (52,7 % dosídlenců z českých zemí), z Pražského a Jihlavského kraje se přistěhovalo po 15 % a z Plzeňského 7 % dosídlenců“ (Čekal 2006, s. 31). Kromě dosidlování pohraničí bylo až do poloviny 60. let osidlováno území uhelných pánví, které se ale v průběhu vývoje přeměňovalo z celků imigračních na celky emigrační (Čermák 1997).

Na vývoji migrace v Česku se velkou měrou podepsala poválečná situace, jak bylo uvedeno výše, spojená s německým vysídlováním pohraničí. Dále také zavedení centrálně plánovacích mechanismů, které řídily rozmístování bytové výstavby, a s tím současně přesun pracovních sil, čímž ovlivňovaly a přímo určovaly ráz migrace. „Vznikly proto oblasti s umělou migrační atraktivitou, zejména Ostravsko, Mostecko a Sokolovsko“ (Aleš 2001, s. 190). Důsledkem těchto opatření byl pokles intenzity migrace a zkracování migrační vzdálenosti (Čermák 2005).

Politická změna v roce 1948 a 1968, spolu s novou geopolitickou situací a zavedením železné opony, se výrazně promítla do vývoje vnitřní migrace Česka (Čekal 2006). Jak uvádí Čermák a Janská (2011), s nástupem komunistického režimu došlo k poklesu legální zahraniční migrace, naopak nelegální emigrace byla na vzestupu. Podle odhadů Česko opustilo v letech 1948-1989 přibližně půl milionů obyvatel (Srb 2004 cit. v Čermák, Janská 2011), z čehož po

únoru roku 1948 opustilo Česko podle neověřitelných zdrojů přibližně 60 tisíc osob (Fialová 1996).

Charakteristická hustá síť městeček a měst v českém prostoru, byla ovlivněna v 70. letech zavedením dalšího prostředku centrálně plánovaného systému, tzv. střediskové soustavy osídlení. Ta spočívala v rozvoji menších a středních měst (10 až 50 tisíc obyvatel), což byly velikostní kategorie obcí, které v poválečném období vykazovaly relativně nejvyšší migrační zisky. Těmito centrálně plánovanými mechanismy došlo k zastavení suburbanizačních procesů a růstu velkých průmyslových měst (Čermák 2005). Byly stírány regionální rozdíly, které vyústily až k pozvolnému uzavírání migračních procesů do rámce menších územních celků, odpovídající okresům (Čekal 2006).

V období od 60. do 90. let dochází k celkovému snižování počtu migrantů (Bartoňová, Drbohlav 1993). Poměrně vyrovnanou migrační atraktivitu si držela Praha, která se začala kladným migračním saldem prosazovat od konce 60. let a její „boom“ nastal ve druhé polovině 80. let, kdy hlavní metropole dosahovala největších migračních zisků v poválečném období.

Od roku 1960 se Jihočeský kraj začíná prezentovat celkovým kladným přírůstkem, ačkoliv z hlediska migrace nadále ztrácel. Od poloviny 70. let dochází u řady, do té doby migračně ztrátových, jihočeských okresů, k zlepšení migrační situace (Čermák 1997) a kraj jako celek se stává od roku 1970 migračně ziskovým. V letech 90. dokonce migrační zisky převýšily ztrátu způsobenou přirozenou měnou obyvatelstva a i ve 21. st. migrační zisky převyšují přirozený pohyb (Čekal 2006).

Zájem o jižní Čechy se projevil ve vzrůstající amenitní migraci, tedy migraci motivované kvalitou životního prostředí (Čekal 2006, Kopp, Novotná 2007).

Do Jihočeského kraje se v průběhu 70. let stěhovali nejvíce obyvatelé z kraje Středočeského. V letech 1960-2004 byly však z jihočeských okresů migračně ziskové pouze dva: České Budějovice (29 988 osob) a Tábor (3 704 osob), z nichž pouze českobudějovický okres ze všech okresů ČR ani v jednom roce po celé sledované území nezaznamenal migrační ztráty. Intenzita meziokresní migrace ovšem nadále klesala. Z hodnoty 20 ‰ v roce 1930 na hodnotu 12 ‰ v 80. letech 20. st. (Čermák 2005). Aleš (2001) dokládá, že v roce 1980 statistika zaznamenala v rámci vnitřní migrace ČR 283 tisíc osob (27,4 na 1000 obyvatel). O pět let později však tato hodnota poklesla o 31 tisíc, tedy na 252 tisíc osob a od počátku 90. let je počet stěhujících se každoročně pod hodnotou 250 tisíc osob.

Rok 1989, jak uvádí Fialová (1996) představoval již pátý politický zlom novodobé československé historie. Demokratizace systému, pád socialismu a transformace centrálně plánovaného hospodářství ve volnou tržní ekonomiku kupodivu nevedly ke zvýšení intenzity

migrace (Čermák 1997, Srb 2005). Srb (2005) dále uvádí, že v první polovině 90. let došlo ke snižování migračního objemu a jeho růst započal až v druhé polovině, od roku 1998 do roku 2003. Podle výsledků SLDB v roce 1991 bylo zjištěno, že téměř polovina obyvatel ČR nadále žije v místě svého narození (Aleš 2001). Čekal (2006) uvádí propad 4 ‰ v intenzitě meziobecní migrace České republiky mezi počátkem a polovinou 90. let. Čermák (1997) dokládá, že na počátku 60. let měnilo svoje bydliště v průměru za jeden rok 3 % obyvatel, zatímco na konci let 80. již pouze 2,1 % obyvatel. Autor dále uvádí, že snižování intenzity migrace bylo zapříčiněno postupným ukončováním „extenzivních forem vývoje osídlení“ (Čermák 1997, s. 244).

Důležitou úlohu sehrála v 90. letech bytová otázka, díky které došlo ke snížení migrační mobility. Krize v bytové výstavbě se nejvíce podepsala na migračních ztrátách velkých měst, ve kterých nestačila bytová kapacita pro potenciálně nově přistěhovalé (Čermák 1997, Čermák 2005, Čermák a kol. 2009). Z hlediska věkových skupin došlo v období let 1992-1995 ve srovnání s 80. lety k poklesu intenzity stěhování ve všech věkových skupinách, nejvíce ve věku 15-34 let, u kterých pokles migrační mobility souvisel právě s absencí bytové výstavby (Bartoňová 1997). Situace na trhu s byty se lepší až v druhé polovině 90. let, kdy je ročně dokončeno okolo 21 tisíc bytů, avšak tato výstavba zajišťuje nanejvýše prostou reprodukci bytového fondu. Velká a středně velká města začala ztrácet obyvatele na úkor menších měst a obcí do několika tisíc obyvatel. Pouze v hlavní město Praha a v menší intenzitě Jihočeský kraj se do roku 1997 projevovala migračními zisky (Čekal 2006)

V 90. letech si jižní Čechy udržovaly svou atraktivitu, přičemž České Budějovice se díky výstavbě jaderné elektrárny Temelín spolu s německými a rakouskými investicemi nadále dynamicky rozvíjeli. Díky imigračním vlnám z Prahy a z kraje Středočeského zaznamenává v současnosti Jihočeský kraj mírný migrační růst. Nejvíce se imigrace projevuje v okresních městech jako České Budějovice, Tábor a Písek (Popjaková 2013)

Důsledkem procesu suburbanizace dochází v posledních letech k poklesu počtu obyvatel větších měst. Tento trend je možné sledovat i u větších jihočeských měst, nejvíce u Českých Budějovic (Popjaková 2013).

5 Imigrace obyvatelstva do Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Úvodní podkapitola nastiňuje ve stručnosti bilanci Jihočeského kraje, díky které lze lépe pochopit migrační vývoj a stav kraje. V následujících podkapitolách se zaměřuje již konkrétně na imigraci. Řešena je bilance imigrace spolu s imigračními toky. Závěrečná část je věnována strukturálním charakteristikám imigrantů, jako je pohlaví a věk.

5.1 Bilance celkového pohybu obyvatel

Jihočeský kraj začíná vykazovat celkový přírůstek již v 60. letech, ovšem migračně ziskovým se kraj stává až od 70. let. V těchto letech, jak již bylo zmíněno dříve, se také u řady doposud migračně ztrátových okresů mění situace k migračním ziskům. V 90. letech dokonce dochází k převýšení ztráty způsobené přirozenou měnou a ve 21. století se tento trend stále udržuje (Čermák 1997, Čekal 2006). Atraktivita jižních Čech spočívala v poměrně nízké nezaměstnanosti, perspektivních pracovních příležitostech, kvalitě životního prostředí, přitažlivosti krajského města a jak dokládá Aleš (2001) i díky intenzivní bytové výstavbě.

V rámci bakalářské práce je sledováno poměrně dlouhé období let 1992-2013. Z toho důvodů byla data z jednotlivých roků sloučena do pěti časových intervalů, nebo jako je tomu o pár řádků níže, do dvou časově totožných etap. První etapa zahrnuje roky 1992-2002, etapa druhá roky 2003-2013.

Tabulka 1 Bilance Jihočeského kraje za roky 1992-2002

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	1992-2002
Počet živě narozených	8 338	8 365	7 532	6 729	6 207	6 342	6 308	6 245	5 650	5 554	5 733	73 003
Počet zemřelých	8 006	7 762	7 739	7 947	7 400	7 498	7 204	7 420	6 370	6 373	6 228	79 947
Přirozený přírůstek	332	603	-207	-1 218	-1 193	-1 156	-896	-1 175	-720	-819	-495	-6 944
Počet imigrantů	4 642	4 323	3 671	3 556	3 360	3 325	3 371	3 001	3 100	3 491	3 601	39 441
Počet emigrantů	4 357	3 752	3 247	3 184	3 076	2 849	2 859	2 914	2 834	3 035	3 460	35 567
Migrační saldo	285	571	424	372	284	476	512	87	266	456	141	3 874
Migrační objem	8 999	8 075	6 918	6 740	6 436	6 174	6 230	5 915	5 934	6 526	7 061	75 008
Celkový přírůstek	617	1 174	217	-846	-909	-680	-384	-1 088	-454	-363	-354	-3 070

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, ČSÚ 2015a, ČSÚ 2015b, vlastní výpočty

Jihočeský kraj po celé šetřené období migračně získával, jak dokládá tabulka 1 a tabulka 2. Průměrné migrační saldo (rozdíl počtu přistěhovalých a vystěhovalých) se za 258 osob, s výjimkou roku 2005, kdy byl zaznamenán migrační úbytek 38 obyvatel. Počet imigrantů se pohyboval na průměrné hodnotě 3 650 přistěhovalých osob ročně, zatímco počet emigrantů se pohyboval kolem hodnoty 3 392 ročně se vystěhovalých osob. Je zřejmé, že Jihočeský kraj získával obyvatelstvo zejména mechanickým pohybem – migrací. Ani ta však nemohla v letech 1992-2002 zvrátit záporný přirozený přírůstek, který se rovnal ztrátě 6 944 obyvatel.

Ve druhém sledovaném období let 2003-2013 došlo k výrazným změnám oproti předešlému jedenáctiletému období. Migrační saldo zaznamenalo pokles o 2 067 osob (46,6 %), což bylo nejvíce ovlivněno zvýšením počtu vystěhovalých, a to o 3 485 osob (9,8 %). Další změnu představuje migrační objem, který se v druhé etapě vývoje zvýšil o 4 903 obyvatel (6,5 %). Tento nárůst migračního objemu je nejspíše ovlivněn ekonomickým růstem v celé České republice až do roku 2008, a tedy i podmínkami vhodnými pro změnu trvalého bydliště. Tomuto faktu nasvědčuje i zvyšující se počet imigrantů a emigrantů až do roku 2008. V důsledku ekonomické krize se začínají početní stavy u obou kategorií snižovat. Nejvyšší migrační zisk byl zaznamenán v roce 1993 (zisk 571 nových obyvatel), dále v roce 1997 (476 obyvatel) a v roce 2001 (456 obyvatel). Naopak největší a také jediná ztráta obyvatelstva z pohledu migračního salda nastala v roce 2005, kdy kraj ztratil 38 obyvatel.

Tabulka 2 Bilance Jihočeského kraje za roky 2003-2013

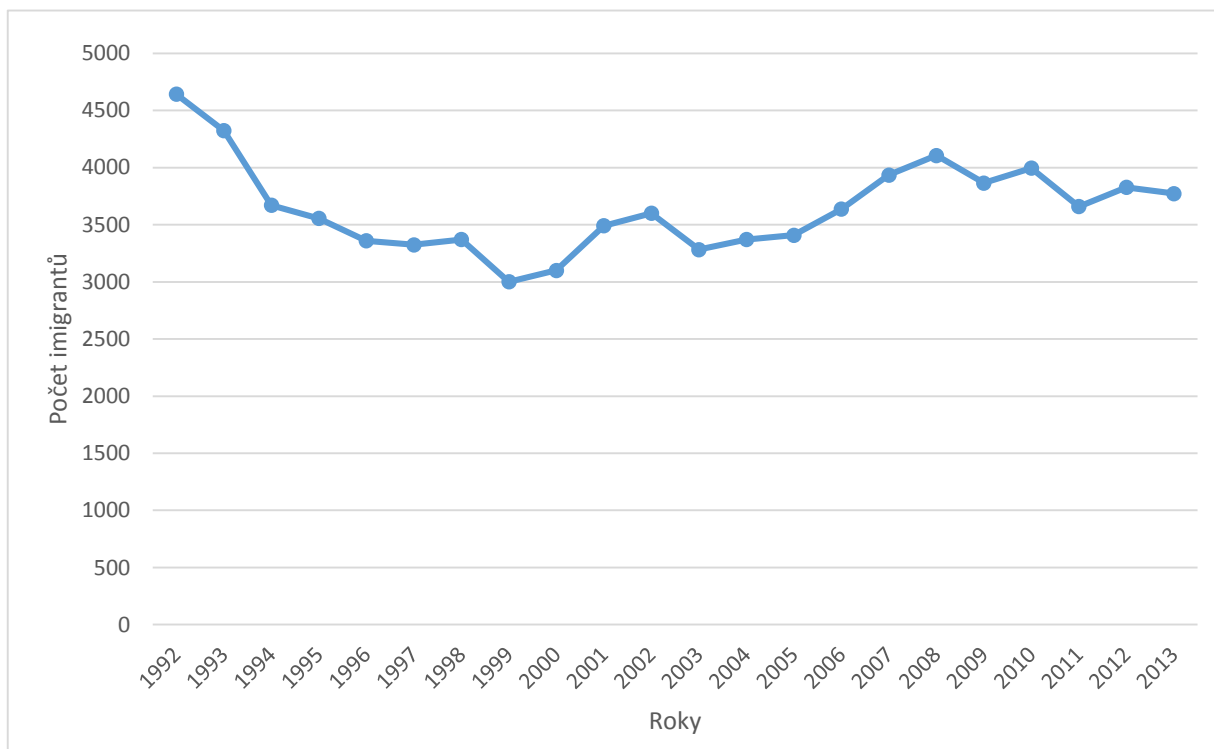
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2003-2013
Počet živě narozených	5 736	5 941	6 137	6 370	6 922	7 155	7 027	6 933	6 379	6 655	6 374	71 629
Počet zemřelých	6 521	6 440	6 399	6 168	6 246	6 347	6 467	6 416	6 374	6 504	6 604	70 486
Přirozený přírůstek	-785	-499	-262	202	676	808	560	517	5	151	-230	1 143
Počet imigrantů	3 283	3 370	3 409	3 637	3 935	4 106	3 865	3 995	3 659	3 828	3 772	40 859
Počet emigrantů	3 169	3 131	3 447	3 533	3 851	3 929	3 692	3 564	3 555	3 620	3 561	39 052
Migrační saldo	114	239	-38	104	84	177	173	431	104	208	211	1 807
Migrační objem	6 452	6 501	6 856	7 170	7 786	8 035	7 557	7 559	7 214	7 448	7 333	79 911
Celkový přírůstek	-671	-260	-300	306	760	985	733	948	109	359	-19	2 950

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, ČSÚ 2015a, ČSÚ 2015b, vlastní výpočty

5.2 Celková bilance imigrace obyvatelstva do jižních Čech

Celkem se za sledované období 1992-2013 přistěhovalo do Jihočeského kraje 80 300 obyvatel z ostatních krajů České republiky. Nejvíce nově příchozích osob se do kraje začlenilo v roce 1992 (4 642 osob). V následujících letech počet nově přistěhovalých obyvatel klesal až do roku 1999, s výjimkou roku 1998, kdy byl zaznamenán mírný nárůst oproti předešlému roku. Největší imigrační propad nastal v roce 1994, kdy se přistěhovalo oproti předešlému roku o 652 méně obyvatel (pokles o 17,8 % imigrantů). Tento pokles imigrace je pravděpodobně způsoben vznikem samostatné České republiky a následným ustálením poměrů v nově vzniklém státě. V roce 1999 se do Jihočeského kraje přistěhovalo vůbec nejméně obyvatel za celé sledované období – 3 001 obyvatel. Od roku 2003 kraj díky imigraci opět sílí a to až do roku 2008, kdy kraj získal 4 106 nových obyvatel. Ekonomická krize se na vývoji počtu imigrantů nepodepsala tak výrazným způsobem. Pokles počtu nově příchozích je však po kontinuálních ziscích od roku 2003 patrný. Období od roku 2008-2013 se vyznačuje kolísavými, avšak poměrně vyššími hodnotami, v rozmezí 3 500 - 4 000 imigrantů.

Graf 2 Vývoj počtu imigrantů v Jihočeském kraji v letech 1992-2013

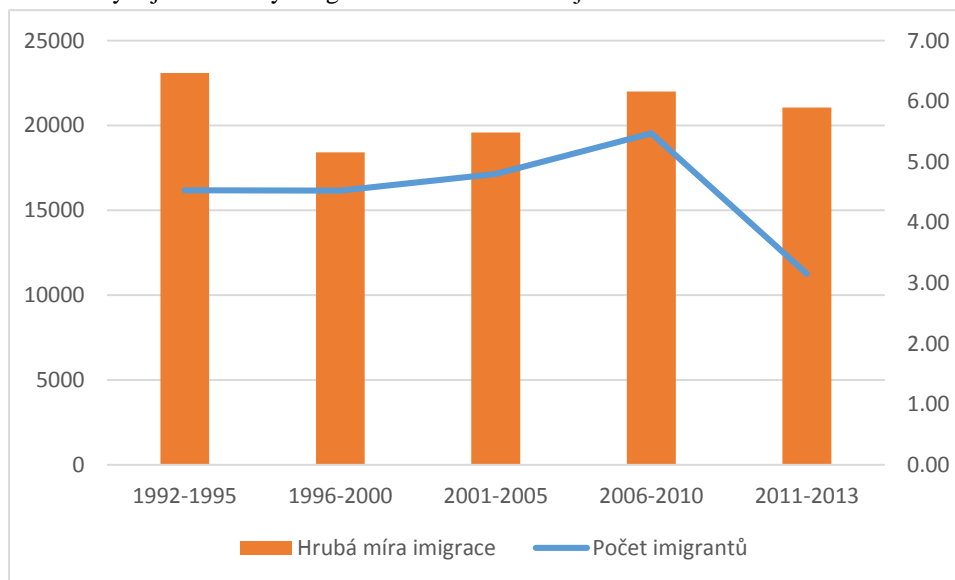

Zdroj: Předzpracovaná databáze migrace ČSÚ, vlastní výpočty

. Intenzita imigrace téměř totožně kopíruje absolutní hodnoty počtu přistěhovalých. Nejnižší hodnota hmi byla zjištěna v roce 2009, a to konkrétně 4,8 %. Naopak nejvyšší hodnota byla na počátku sledovaného období v roce 1992, kdy se míra imigrace dostala na hodnotu 7,4 %. Průměrná hodnota hmi se v Jihočeském kraji pohybovala na hodnotě 5,8 %.

V rámci pěti vyčleněných období byla intenzita migrace nejvyšší za roky 1992-1995 (6,5 %), naopak nejnižší hodnota byla v letech 1996-2000 (5,2 %). Důležité je zmínit časové rozpětí jednotlivých období. První etapa (1992-1995) představuje pouze 4 roky a etapa poslední (2011-2013) roky 3. Zbylé 3 období jsou shodně po 5 letech. Z toho důvodu je nutné brát absolutní počty přistěhovalých, vyjádřené spojnicovým grafem, se zřetelem na tuto skutečnost.

Graf 3 Vývoj hrubé míry imigrace v Jihočeském kraji za období 1992-2013

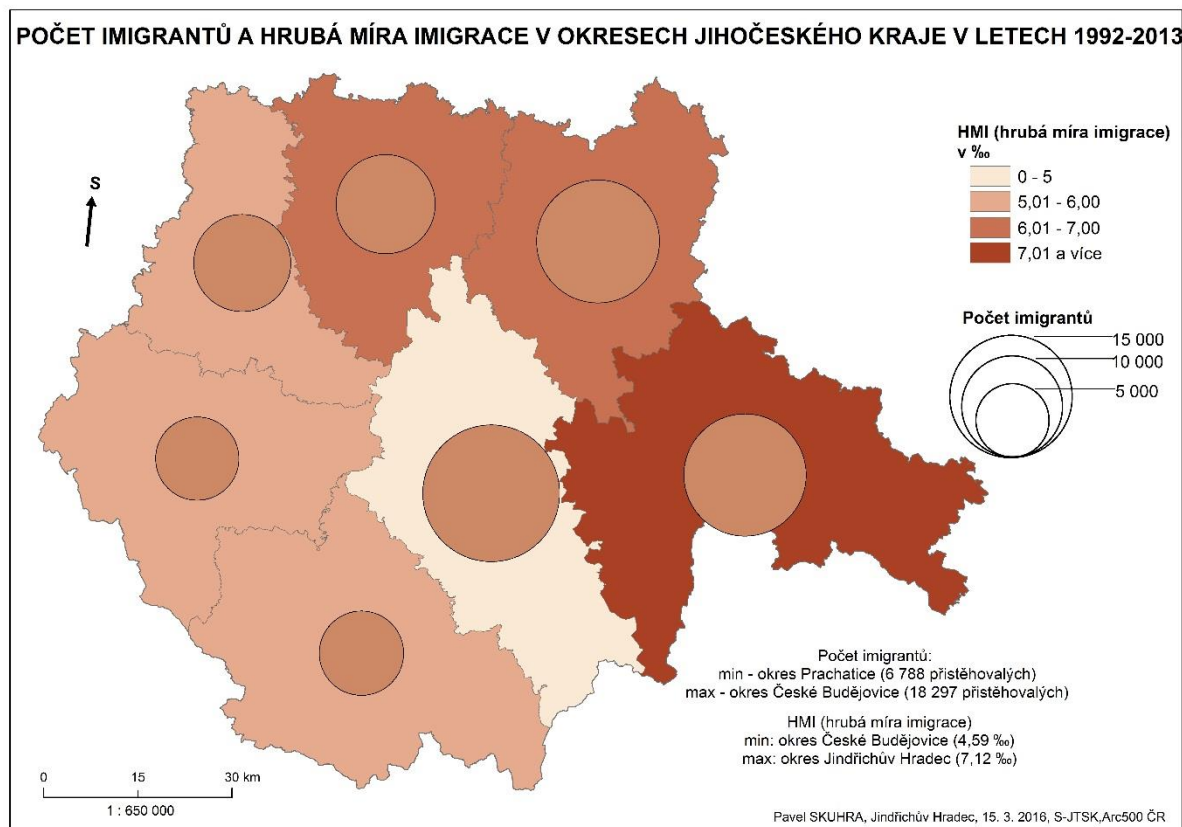

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Při pohledu na vývoj počtu přistěhovalých do okresů byl nejvíce ziskový okres České Budějovice, který po celé sledované období a zároveň i v jednotlivých letech získal nejvíce nových obyvatel. Počet přistěhovalých osob neklesl ani v jednom sledovaném roce pod hodnotu 600 osob. Okres České Budějovice získal více než pětinu obyvatel z celkového počtu přistěhovalých do Jihočeského kraje. V absolutním vyjádření okres získal 18 297 obyvatel (4,6 %). Druhým nejziskovějším se stal okres Tábor, podílející se z 18,4 % (absolutně 14 757 přistěhovalých – 6,6 %). Třetím nejziskovějším se stal okres Jindřichův Hradec, vykazující 18,2% zastoupení (absolutně 14 600 přistěhovalých – 7,1 %). Naopak nejméně ziskovým se stal okres Prachatice s podílem 8,5 % (absolutně 6 788 – 6,1 %), dále okres Český Krumlov (6 973 přistěhovalých – 5,3 %) a okres Strakonice (9 244 přistěhovalých – 6,0 %). Důvodem je

možná odlehlost těchto regionů a monocentrický sídelní systém Jihočeského kraje s atraktivním krajským městem.

Mapa

Zdroj: Předpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Z hlediska hrubé míry imigrace je situace odlišná. Nejnižší hodnotu HMI vykazuje v průměru za roky 1992-1995 okres České Budějovice, který i v následujících čtyřech obdobích zaznamenává nejnižší hodnoty hmi. Průměrná hodnota hmi okresu České Budějovice je 4,6 ‰, čímž za krajským průměrem 6,0 ‰ značně zaostává. Hlavním důvodem takto nízké hodnoty je však počet obyvatel žijící v českobudějovickém okrese. K 1. 7. 2013 žilo v okrese České Budějovice 188 512 obyvatel, což je nejvíce ze všech okresů na území jižních Čech a zároveň je to téměř dvojnásobný počet druhého nejlidnatějšího okresu – Tábor (102 596 obyvatel). Naopak nejvyšší průměrnou intenzitou migrace se prezentuje za celé období okres Jindřichův Hradec. Atraktivita tohoto okresu spočívá zejména v nízké kriminalitě, kvalitě životního prostředí a poměrně dobré dostupnosti do krajského města. Při pohledu na jednotlivá období je však patrný pokles intenzity imigrace v okrese Jindřichův Hradec. Kontinuální růst je patrný u okresu Písek, u nějž vzrostla hodnota hmi o rovné 2 ‰. Okres Písek je vůbec jedním ze 2 jihočeských okresů (spolu s okresem Strakonice), u kterého byla zjištěna v posledním

sledovaném období let 2011-2013 vyšší hodnota ve srovnání se situací v první polovině 90. let. Nejvyrovnanější průběh intenzity imigrace je k vidění u okresu České Budějovice.

Tabulka 3 Vývoj hrubé míry imigrace v okresech Jihočeského kraje v období 1992-2013

	1992- 1995 v ‰	1996- 2000 v ‰	2001- 2005 v ‰	2006- 2010 v ‰	2011- 2013 v ‰	1992- 2013 v ‰
České Budějovice	5,2	3,9	4,4	5,0	4,7	4,6
Český Krumlov	6,5	4,7	5,4	5,1	4,8	5,3
Jindřichův Hradec	8,4	6,6	7,1	7,2	6,5	7,1
Písek	5,6	5,6	5,8	7,0	7,6	6,3
Prachatice	7,7	5,5	5,8	5,5	5,7	6,1
Strakonice	5,6	5,3	5,5	7,2	6,2	6,0
Tábor	7,5	5,8	5,7	7,0	6,9	6,6

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

V rámci nižších administrativních celků – ORP byla v celkovém součtu, jak dokládá mapa níže, nejziskovější v absolutních hodnotách ORP České Budějovice (14 434 imigrantů). Druhé největší zisky byly zjištěny v ORP Tábor (12 203 imigrantů). Naopak nejnižší absolutní počet přistěhovalých byl v ORP Vodňany (1 440 imigrantů). Z pohledu dvaadvacetiletého vývoje se nejvíce obyvatel přistěhovalo do ORP České Budějovice v roce 2008 (821 imigrantů). Nejmenší počet přistěhovalých byl zjištěn shodně v roce 1995 a 2004 u ORP Vodňany (40 imigrantů).

Z pohledu relativních hodnot byla v prvním čtyřletém období 1992-1995 výrazně imigračně zisková ORP Týn nad Vltavou s nejvyšší zjištěnou hodnotou intenzity imigrace ze všech ORP a současně ze všech pěti sledovaných období - 13,30 ‰. V absolutním vyjádření ORP Týn nad Vltavou získala necelých 700 nových obyvatel, což pravděpodobně souviselo s probíhající výstavbou jaderné elektrárny Temelín, která byla plánována již na konci 80. let. Intenzita imigrace však v průběhu let klesala, až na své minimum (5,7 ‰) v letech 2011-2013. Nejnižší hodnota hmi byla zjištěna v prvním čtyřletí u ORP Trhové Sviny (4,3 ‰)

V druhém sledovaném období let 1996-2000 se do popředí, co se týče hrubé míry imigrace, dostala ORP Dačice (8,5 ‰), vyšší hodnoty dosahovala i ORP Blatná (7,4 ‰). Naopak nejnižší hodnota byla zjištěna v ORP České Budějovice (3,6 ‰).

V období 2001-2005 dosahovala nejvyšších hodnot hmi ORP Blatná, jež si udržela nejvyšší hodnoty až do konce sledovaných období. Nejvyšší hodnoty dosáhla v letech 2006-2010 (10,2 ‰).

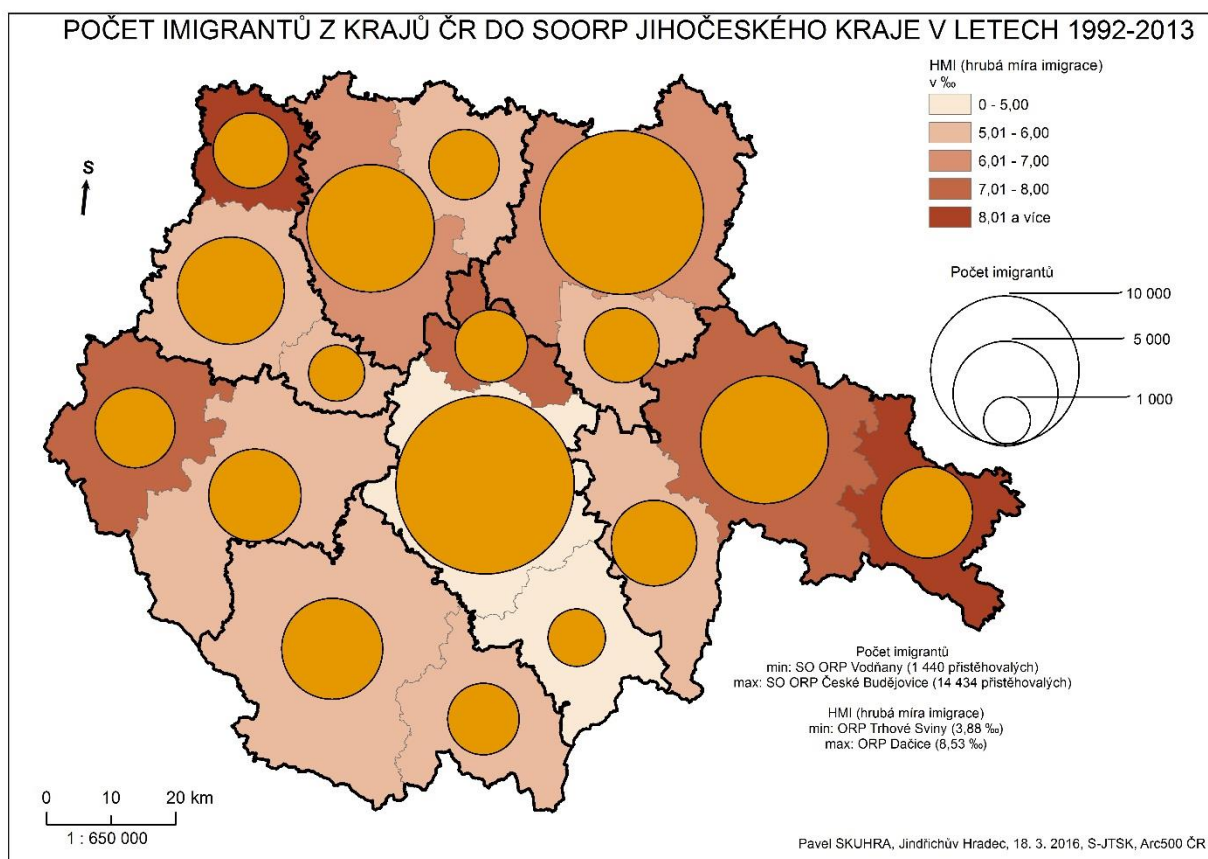
V období 2006-2010 byl zaznamenán strmý nárůst, oproti předešlému období, do té doby značně průměrné ORP Vodňany (o 2,6 ‰). Podobný nárůst byl zaznamenán např. u ORP Strakonice (o 1,4 ‰), ORP Písek (o 1,4 ‰), ORP Soběslav (o 1,3 ‰) a u ORP Blatná (o 1,9 ‰), čímž se intenzita imigrace v tomto regionu vyšplhala nad hodnotu 10 ‰.

Vůbec nejnižší hodnota míry imigrace byla zjištěna, jak je uvedeno výše, v letech 1996-2000 u ORP Trhové Sviny (3,8 ‰), naopak nejvyšší u ORP Týn nad Vltavou v letech 1992-1995 (13,3 ‰).

Nejvyšší průměrnou hodnotu míry imigrace vykazovala za celé období 1992-2013 ORP Dačice s hodnotou 8,5 ‰, do níž se přistěhovalo 3 802 obyvatel. Z mapy 2 je zřejmé, že vysoké hodnoty míry imigrace vykazují ORP při hranicích Jihočeského kraje – Dačice, Blatná a Vimperk, což bude mít pravděpodobně souvislost právě s jejich polohou a tedy vyšší intenzitě přeshraniční imigrace. Naopak průměrnou nejnižší míru imigrace si udrželo po celé sledované období ORP Trhové Sviny - 3,9 ‰ (1 494 imigrantů). Hlavní roli v tomto nízké hmi sehrává sousedící ORP České Budějovice, do které se přistěhovalo téměř 15 000 obyvatel a ORP Týn nad Vltavou, která díky jaderné elektrárně přilákala spoustu nových obyvatel.

Celková intenzita imigrace v průběhu celého sledovaného období značně kolísala. Svého maxima dosáhla v letech 1992-1995, naopak minima v letech následujících – 1996-2000. To pravděpodobně souvisí s uklidnění situací a ustálením poměrů po vzniku samostatné České republiky.

Mapa 2

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Tabulka 4: Vývoj hrubé míry imigrace v SO ORP Jihočeského kraje v letech 1992-2013

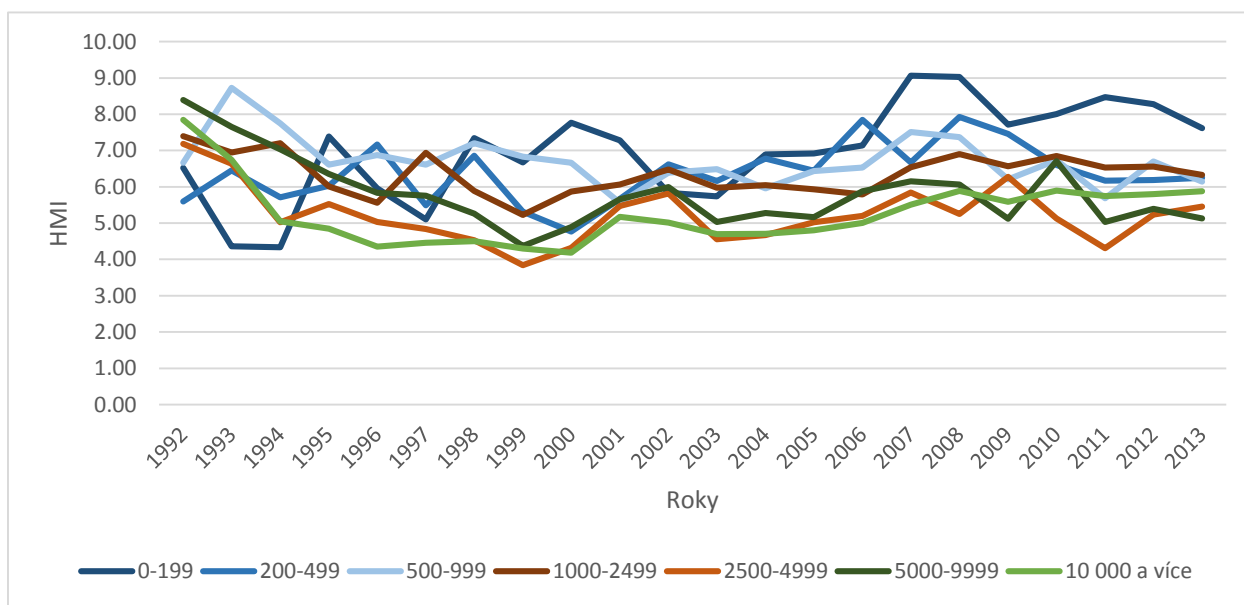
ORP	1992-1995 V ‰	1996-2000 V ‰	2001-2005 V ‰	2006-2010 V ‰	2011-2013 V ‰	1992-2013 V ‰
Blatná	7,8	7,4	8,3	10,2	8,5	8,4
České Budějovice	4,6	3,6	4,2	5,0	4,8	4,4
Český Krumlov	6,5	4,9	5,1	4,9	4,4	5,2
Dačice	9,6	8,5	8,2	8,7	7,3	8,5
Jindřichův Hradec	8,8	6,2	7,2	6,8	6,9	7,2
Kaplice	6,6	4,4	6,0	5,4	5,7	5,6
Milevsko	4,5	4,7	5,3	6,1	6,2	5,4
Písek	6,0	5,9	5,9	7,3	8,1	6,7
Prachatice	6,8	4,9	4,8	4,7	5,2	5,3
Soběslav	5,4	5,4	4,6	5,9	5,0	5,3
Strakonice	5,1	4,7	4,7	6,1	5,7	5,3
Tábor	8,1	5,9	6,0	7,4	7,4	7,0
Trhové Sviny	4,4	3,8	4,0	3,9	3,3	3,9
Třeboň	6,5	5,6	5,9	6,6	5,1	5,9
Týn nad Vltavou	13,3	7,0	7,1	6,7	5,7	8,0
Vimperk	9,3	6,6	7,8	7,0	6,8	7,5
Vodňany	4,8	5,1	5,4	8,0	5,6	5,8

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Zajímavým zjištěním je situace dle HMI v rámci velikostních kategorií obcí. Důležité je zmínit, že Jihočeský kraj jako takový má velice rozdrobenou sídelní strukturu a malé obce do 499 obyvatel tvoří téměř 72 % a také fakt, že řada obcí byla slučována a docházelo tak k administrativnímu růstu či poklesu obyvatel. Z grafu můžeme vypočítat, že od roku 2006 začíná výrazně převyšovat imigrace obyvatel do velikostní kategorie obcí 0-199 a zároveň si vysoké hodnoty drží i imigrace obyvatel do velikostí kategorie 200-499. Naopak velikostní kategorie od 2 500 obyvatel zaznamenávají v druhé polovině prvního desetiletí pokles.

Hlavní příčinu lze spatřit v procesu suburbanizace, kdy se lidé stěhují do zázemí větších měst. Jestliže se v roce 1992 přistěhovalo do kategorie 10 000 a více obyvatel celkem 1867 nových osob (40,2 %), pak v roce 1996 se do stejné velikostní kategorie přistěhovalo o 820 obyvatel méně (pokles o 56,1 %).

Graf 4: Vývoj imigrace v Jihočeském kraji dle jednotlivých velikostních kategorií obcí v letech 1992-2013

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

5.3 Imigrační toky

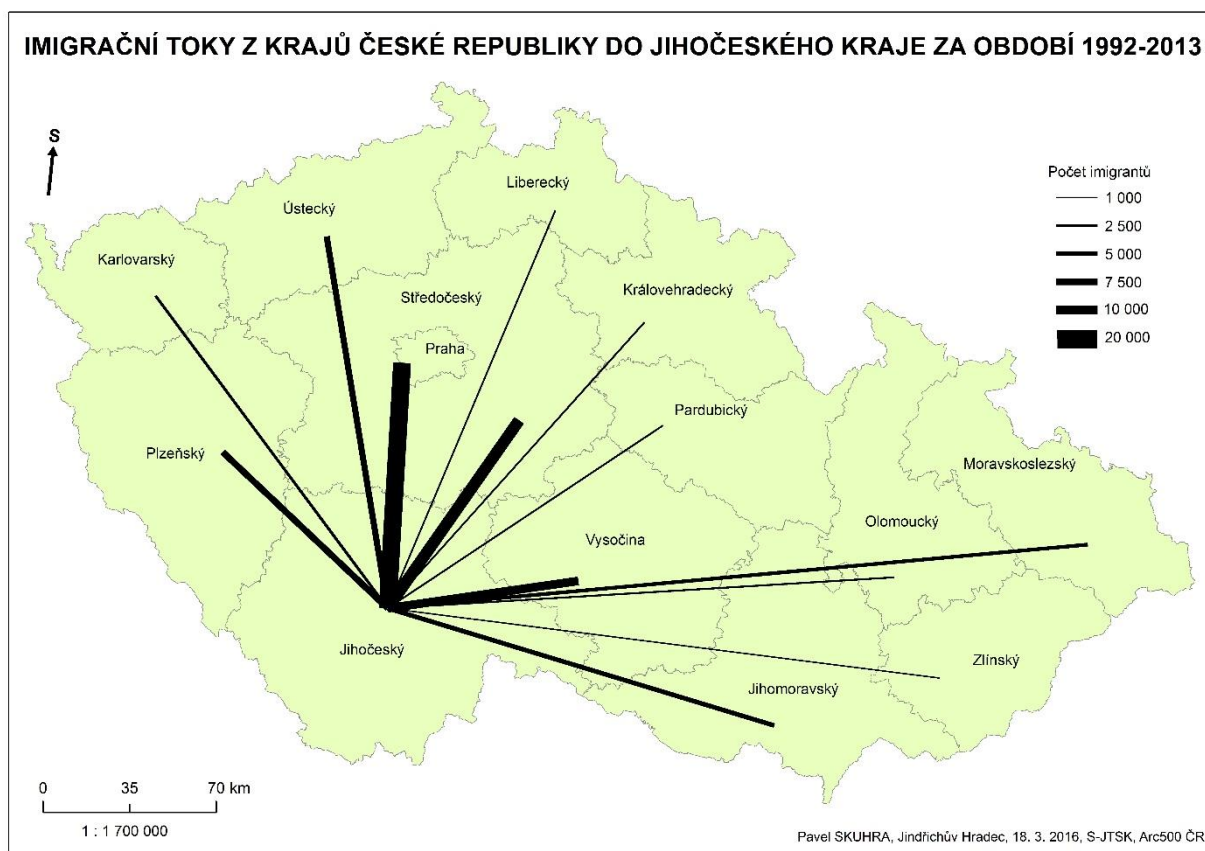
Podstatným a důležitým ukazatelem při sledování imigrace je její prostorová diferenciace. Imigrační toky jsou tedy dalším důležitým aspektem při sledování prostorových vazeb krajů ČR s Jihočeským a imigrační analýzy celého kraje.

Ze statistického rozřídění dostupných dat je na první pohled z mapy umístěné níže patrná vazba Jihočeský kraj - hlavní město Praha, ze které se v průběhu let 1992-2013

odstěhovalo do jihočeských okresů téměř 20 000 obyvatel. Jedná se tedy o nejsilnější a nejpodstatnější imigrační proud při srovnání s ostatními kraji. Podíl pražských imigrantů představoval 24,8 % ze všech nově přistěhovaných.

Druhý nejsilnější proud byl z kraje Středočeského (13 084 osob – 16,3 %) a z kraje Vysočina (9 626 osob – 12 %). Naopak nejslabší imigrační vazby byly s krajem Zlínským (1 652 osob – 2,1 %), Pardubickým (2 130 osob – 2,7 %) a Královehradeckým (2186 osob – 2,7 %).

Mapa 3

Zdroj: Předpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Tabulka 5: Počet a podíl imigrantů z krajů ČR do Jihočeského období v letech 1992-2013

Imigranti z kraje	1992-1995	v %	1996-2000	v %	2001-2005	v %	2006-2010	v %	2011-2013	v %
Zlínský	333	2,1	317	2,0	366	2,1	405	2,1	231	2,1
Pardubický	446	2,8	385	2,4	468	2,7	522	2,7	309	2,7
Královehradecký	453	2,8	377	2,3	483	2,8	553	2,8	320	2,8
Olomoucký	418	2,6	454	2,8	526	3,1	520	2,7	289	2,6
Liberecký	444	2,7	444	2,8	427	2,5	569	2,9	332	3,0
Karlovarský	685	4,2	797	4,9	743	4,3	799	4,1	437	3,9
Moravskoslezský	878	5,4	848	5,3	929	5,4	979	5,0	549	4,9
Jihomoravský	1 169	7,2	1 008	6,2	1 238	7,2	1 277	6,5	674	6,0
Ústecký	1 494	9,2	1 314	8,1	1 457	8,5	1 694	8,7	890	7,9
Plzeňský	1 508	9,3	1 538	9,5	1 503	8,8	1 757	9,0	1 090	9,7
Vysočina	2 039	12,6	2 093	13,0	2 074	12,1	2 224	11,4	1 196	10,6
Středočeský	2 536	15,7	2 431	15,1	2 807	16,4	3 327	17,0	1 983	17,6
Praha	3 789	23,4	4 151	25,7	4 133	24,1	4 912	25,1	2 959	26,3

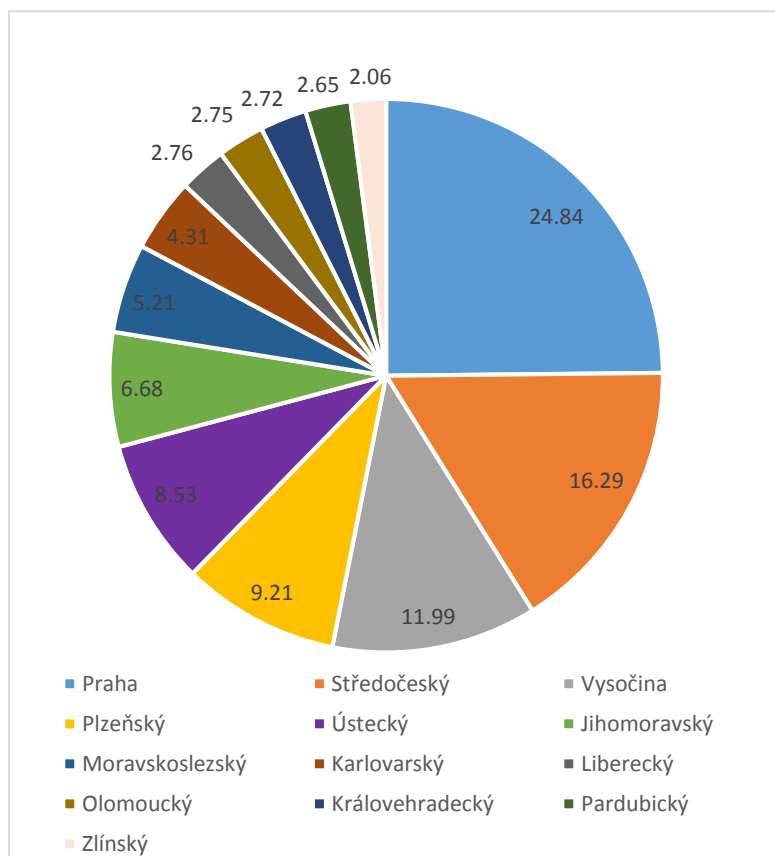
Zdroj: Předpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Počet přistěhovalých v jednotlivých pěti obdobích kolísal a měl spíše klesající tendenci. Např. kraj Karlovarský, který se po většinu sledovaného období podílel na imigraci z více než 4 %, zaznamenal v posledním tříletém období propad na 3,9 %.

Dalšími kraji, ve kterých byl zaznamenán průměrný imigrační pokles, byly: Moravskoslezský, Jihomoravský, Ústecký a částečně i Vysočina.

Naopak poměrně stabilní či dokonce rostoucí hodnoty si udržel kraj Královehradecký, Olomoucký, Liberecký a samozřejmě kraj Středočeský a hlavní město Praha. Právě kraj Středočeský a hlavní město Praha zaznamenaly v posledním tříletém období nárůst o několik procentuálních bodů. Hlavní město Praha zvětšilo svůj podíl z průměrných 24,8 % na 26,3 % (o 1,5 %) a kraj Středočeský z průměrně hodnoty 16,3 % na 17,6 % (o 1,3 %).

Graf 5: Podíl krajů ČR na imigraci do Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Zdroj: Předpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Tabulka 6: Změny v podílu krajů ČR na imigraci do Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Kraj podílející se na imigraci	1992-2002 v %	2003-2013 v %
Zlínský	2,0	2,2
Pardubický	2,6	2,7
Královeský	2,6	2,9
Olomoucký	2,8	2,7
Liberecký	2,7	2,8
Karlovarský	4,5	4,1
Moravskoslezský	5,3	5,1
Jihomoravský	6,8	6,6
Ústecký	8,6	8,5
Plzeňský	9,2	9,2
Vysočina	12,7	11,3
Středočeský	15,6	17,0
Praha	24,6	25,1
Celkem	100,0	100,0

Zdroj: Předpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

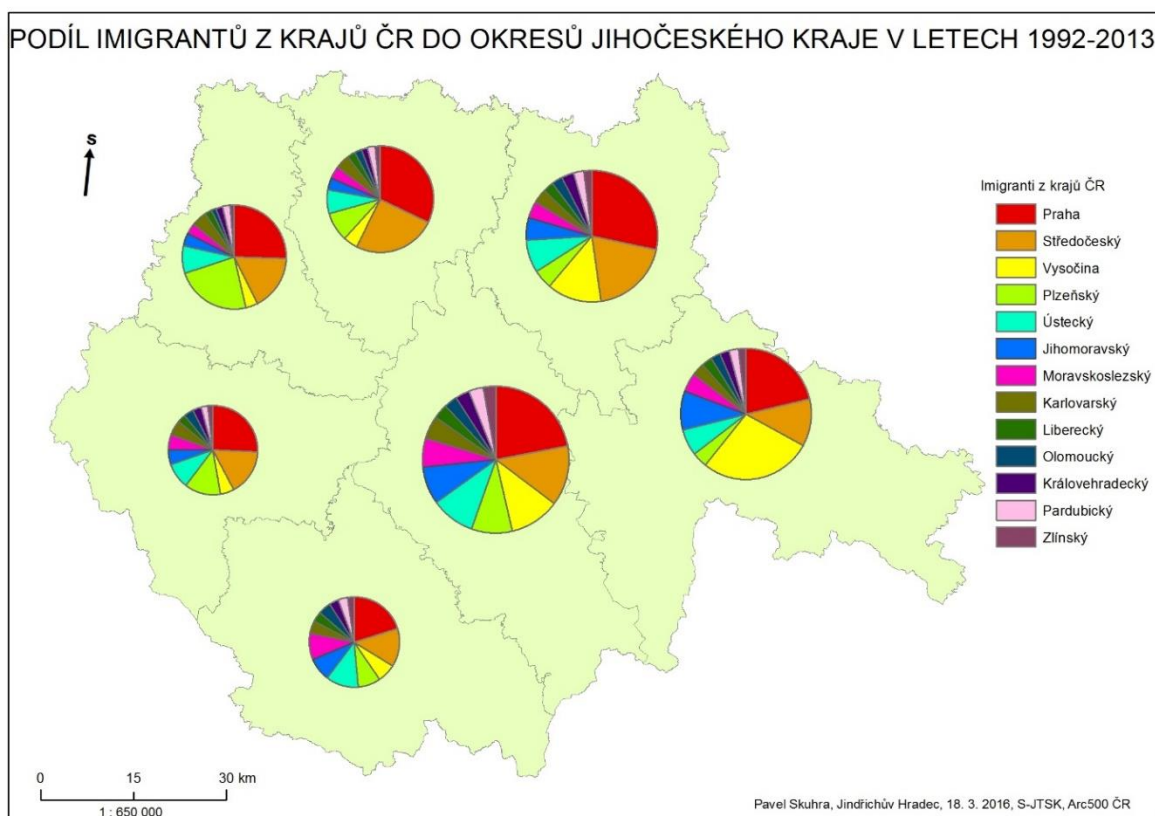
V porovnání dvou období let 1992-2002 a 2003-2013 si můžeme povšimnout, že u většiny krajů České republiky byl zaznamenán pokles podílu imigrantů do Jihočeského kraje. Toto zjištění koresponduje s vyšším absolutním počtem přistěhovalých ze všech krajů do jižních Čech, a také silnější vazbě kraje Středočeského a hlavního města Praha. V období 1992-2002 kraj získal celkem 39 441 obyvatel, oproti tomu v období 2003-2013 se do kraje přistěhovalo 40 859 osob (nárůst o 3,60 %). Ztráta podílu na počtu přistěhovalých byla zaznamenána ve všech krajích kromě Zlínského, Pardubického, Plzeňského, Středočeského a Prahy. Je tedy zřejmé, že silná vazba Jihočeského kraje s Prahou stále přetrvává, ale výraznějších změn dosahuje v tomto srovnání vazba jižních Čech s krajem Středočeským.

Z hlediska jednotlivých okresů je zjevné dominantní zastoupení imigrantu z hlavní metropole, jak již bylo několikrát zmíněno a jak dokládá mapa 4.

Intenzivnější vazby Prahy jsou viditelné v severně položených okresech Tábor a Písek. Okres Tábor získal 4 184 osob z Prahy a okres Písek 3 108 osob, tedy zastoupení pohybující se kolem 30 % ze všech přistěhovalých z Prahy. Ze Středočeského kraje, který s těmito okresy sousedí, získal okres Tábor 2 874 osob (19,48 % ze všech přistěhovalých) a okres Písek 2 418

osob (25,08 % ze všech přistěhovalých). Ukazuje se tak, že geografická poloha má značný vliv na migrační procesy. Podobně je na tom podíl osob z kraje Vysočina, který se usadil zejména v bezprostředně sousedícím okresu Jindřichův Hradec. Z Vysočiny se do jindřichohradeckého okresu přistěhovalo 4 053 osob (27,76 %), což je bezmála dvojnásobek zisku českobudějovického okresu, co se týče imigrantů z tohoto kraje. Z podílu všech imigrantů z kraje Vysočina získal okres Jindřichův Hradec 42,11 % ze všech nově přistěhovalých. Obdobná situace je na západní hranici s krajem Plzeňským. Zde se nachází okresy Prachatice a Strakonice. Počet a rozmístění imigrantů ze sousedícího Plzeňského kraje opět potvrzuje fakt, že jihočeské okresy, přímo sousedící s některým z krajů ČR, mají značný podíl z nově se přistěhovalých právě z onoho kraje. Výjimku představuje okres České Budějovice, který svou polohou a významem nezaznamenává markantnějších rozdílů ve struktuře imigrantů.

Mapa 4

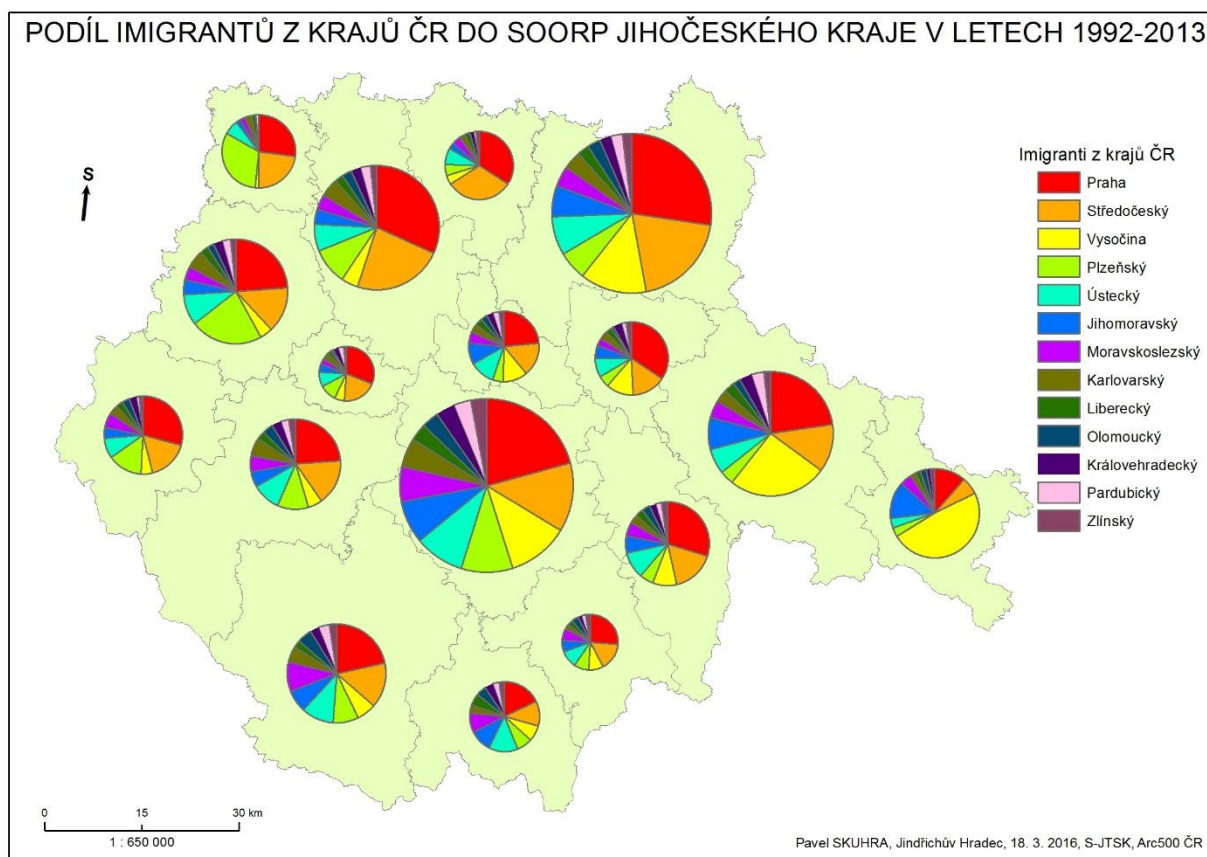

Zdroj: Předpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Na úrovni ORP jsou souvislosti mezi imigrací a vzdáleností viditelnější. Z mapy 5 je patrné, že většina ORP rozprostírajících se při hranicích, získává větší počet obyvatel právě ze sousedícího kraje. Mezi takové ORP patří např. Dačice, u které dosahuje podíl imigrantů z Vysočiny téměř 50 %. S postupným vzdalováním se od hranice s krajem Vysočina dochází i

k poklesu počtu přistěhovalých a na významu nabývají jiné kraje ČR. Podobnou situaci lze vysledovat u imigrantů z Plzeňského kraje, částečně i ze Středočeského, který nejvíce ovlivňuje regiony v severní části kraje.

Mapa 5

Zdroj: Předpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Z výše nastíněných skutečností jasně vyplývá, že Jihočeský kraj vykazuje silné imigrační vazby se sousedícími kraji – Plzeňským, Středočeským a Vysočinou.

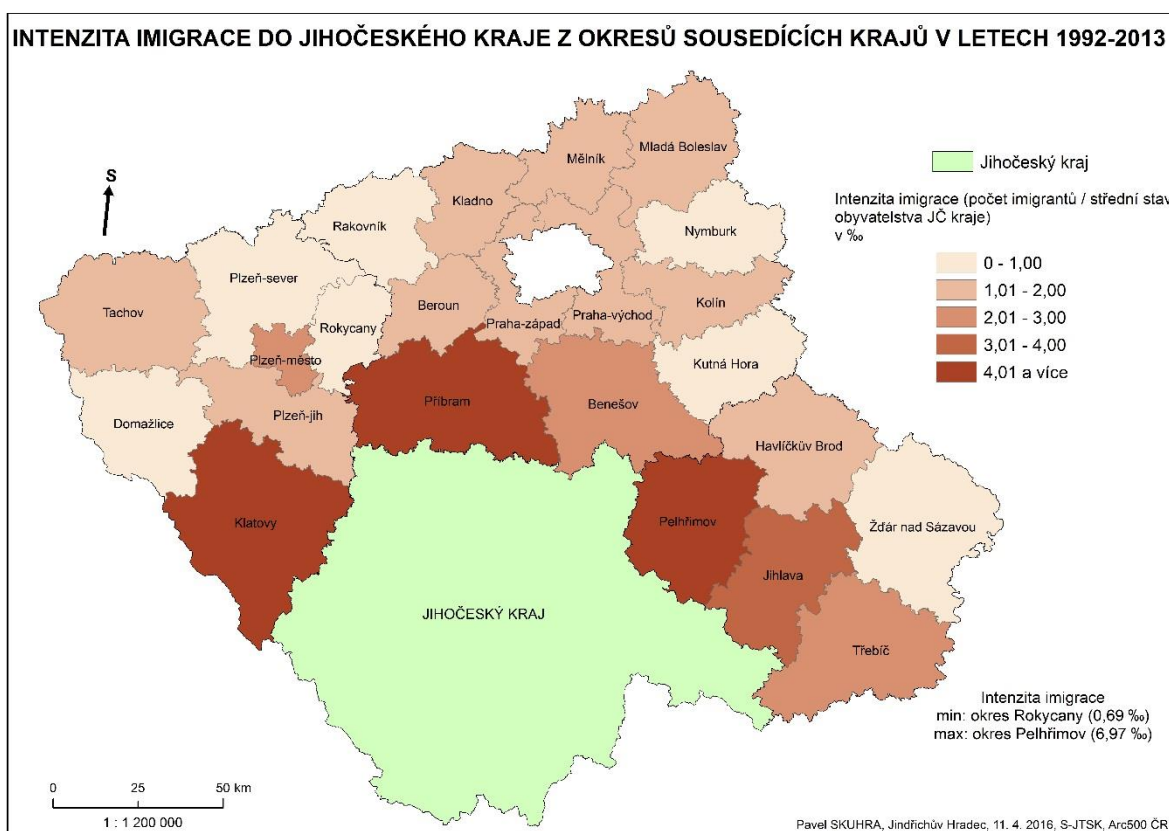
V rámci těchto krajů proto došlo i k analýze příslušných okresů a jejich vazeb s Jihočeským krajem. Výsledky zaznamenané v mapě jsou vypočítané na základě počtu imigrantů z předmětných okresů, vztahující se ke střednímu stavu obyvatel Jihočeského kraje za období let 1992-2013. Je zřejmé, že nejintenzivnější vazby probíhají s nejbližší situovanými okresy.

Nejvíce přistěhovalých ze všech, z pohledu tří nejvíce se podílejících krajů, bylo z okresu Pelhřimov (4 384 imigrantů), prezentující se intenzitou imigrace 6,97 %. Druhým nejvíce se podílejícím byl okres Příbram (3 158 imigrantů) s intenzitou imigrace 5,02 % a třetím okres Klatovy (2 564 imigrantů), vykazující hodnotu 4,08 %. Další okresy podílející se

vyšší měrou na imigraci Jihočeského kraje jsou Jihlava (3,59 ‰), Plzeň-město (2,9 ‰), Benešov (2,82 ‰) a Třebíč (2,59 ‰). Naopak nejnižší intenzitu imigrace vykazují okresy značně vzdálené od jihočeského prostoru. Nejmenší intenzita byla zjištěna v okrese Rokycany (0,69 ‰), dále Rakovníku (0,71 ‰) a také v Plzeň-sever (0,74 ‰). Ze středočeských okresů měly nejnižší intenzitu Nymburk (0,93 ‰) a Kutná Hora (0,94 ‰). Z kraje Vysočiny to pak byl Žďár nad Sázavou. Potvrdila se tak hypotéza o výrazné přeshraniční imigraci z okresů v těsné blízkosti Jihočeské kraje a snižování migrační vzdálenosti.

Mapa 6

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

5.4 Strukturní charakteristiky imigrantů

Imigranti značně ovlivňují a přeměňují strukturu dané populace. Nejedná se však pouze o změny v populaci, do které se přistěhovali, ale i změny, které nastaly po odstěhování se z jejich původního místa trvalého bydliště. Jednou z nejzákladnějších charakteristik, kterou můžeme sledovat, je pohlaví a věk. Imigrace dle strukturních charakteristik je podmíněna řadou faktorů. Již za socialismu existovaly regiony, kde se soustřeďovali více muži, např. Ostravsko,

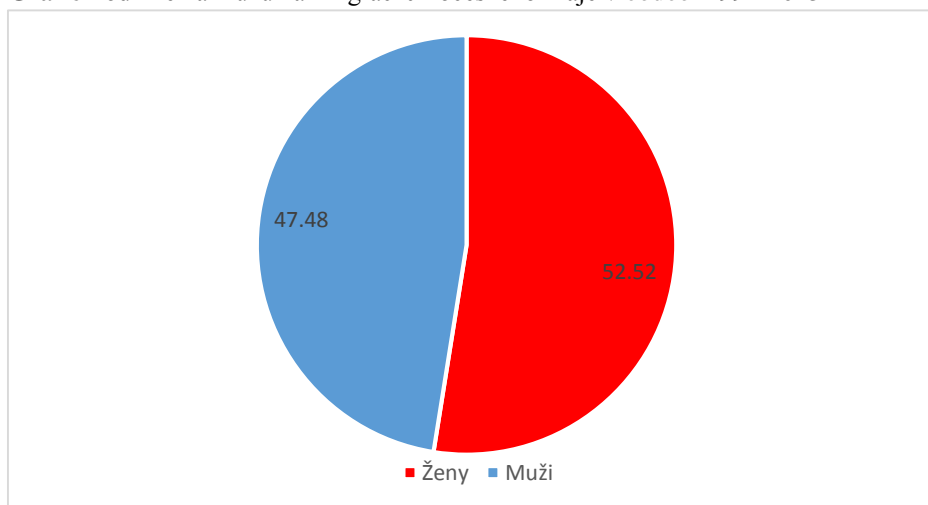
Karvinsko a naopak regiony, kde se sdružovaly více ženy. Takové lokality byly významné textilním, oděvním a kožedělným průmyslem.

Z pohledu věkové struktury je možné vytipovat lokality atraktivní pro mladší generaci a naopak lokality, které preferuje starší obyvatelstvo předdůchodového nebo důchodového věku. U obou charakteristik hrají významnou roli socioekonomické faktory – jako např. životní prostředí, pracovní příležitosti, nezaměstnanost.

5.4.1 Pohlavní struktura imigrantů

V rámci pohlavní struktury je v Jihočeském kraji patrné, že po celé sledované období převažovala imigrace žen nad muži. Z pohledu celkové bilance kraj získal celkem 38 124 mužů a 42 176 žen, jejichž podíl je zobrazen v grafu 6. Při porovnání s pohlavní strukturou kraje, ve které má ženská populace nadpoloviční zastoupení (v roce 2013 představoval podíl žen v kraji 50,7 %) lze konstatovat, že právě imigrace tento podíl posilňuje. Dle jednotlivých pěti období zaznamenaných v tabulce 7 se situace zásadně neměnila. Podíl žen na imigraci se pohyboval okolo 52 %. V období 1996-2000 se podíl vyšplhal vůbec na nejvyšší hodnotu 53,78 %. V témže období byl logicky zjištěn nejnižší podíl přistěhovalých mužů – 46,22 %. V průměru za celé období se ročně přistěhovalo přibližně 1 900 žen, zatímco muži pouze něco málo přes 1 700.

Graf 6 Podíl žen a mužů na imigraci Jihočeského kraje v období 1992-2013

Zdroj: předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

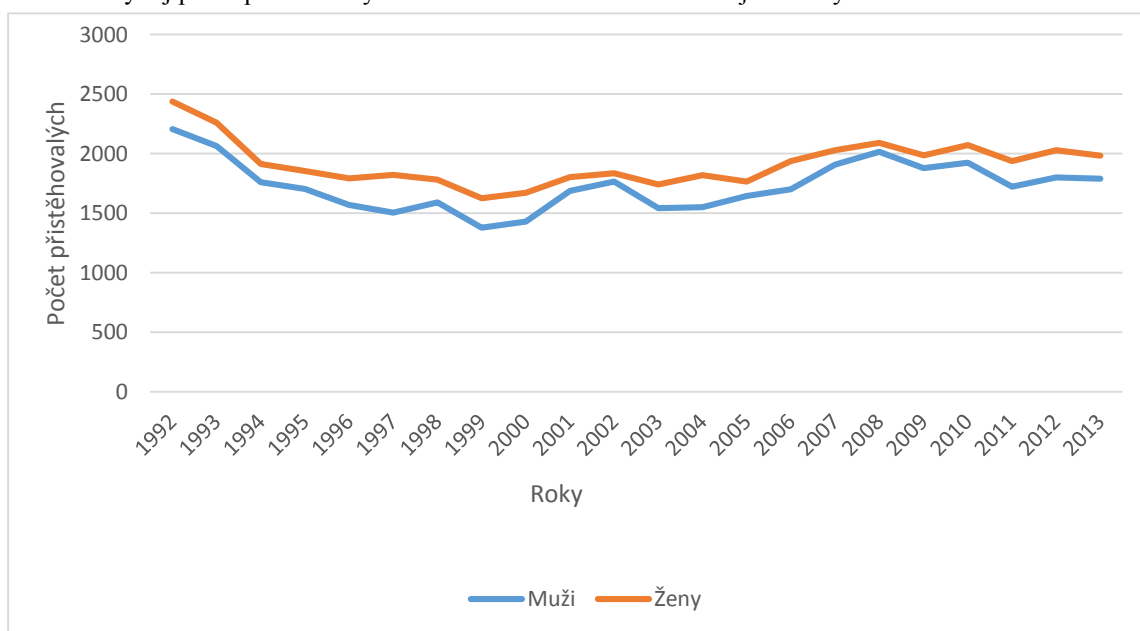
Tabulka 7 Vývoj počtu přistěhovaných dle pohlaví v období 1992-2013

	1992-1995	v %	1996-2000	v %	2001-2005	v %	2006-2010	v %	2011-2013	v %	Celkem	Celkem v %
Muži	7730	47,74	7468	46,22	8190	47,74	9425	48,24	5311	47,17	38124	47,48
Ženy	8462	52,26	8689	53,78	8964	52,26	10113	51,76	5948	52,83	42176	52,52
Celkem	16192	100	16157	100	17154	100	19538	100	11259	100	80300	100

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Během dvaadvacetiletého období se v každém roce přistěhovalo více žen, nežli mužů. Hlavní důvod spatřuji v obecně vyšší mobilitě žen a faktoru životního prostředí, který má pro ženy dle mého názoru větší význam než pro muže.

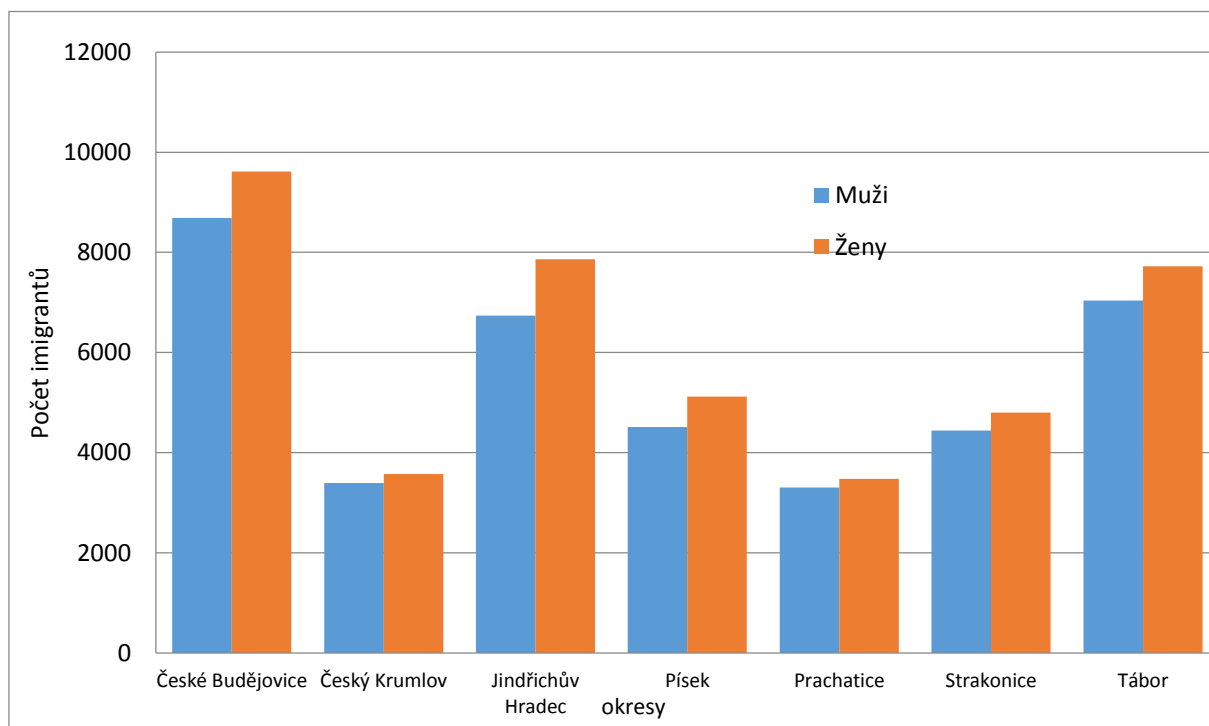
Vývoj počtu přistěhovaných dle pohlaví v období 1992-2013 je zachycen v grafu 7. Dokládá a potvrzuje výše zmíněnou vyšší imigraci žen v každém z jednotlivých let. Řádově však velké rozdíly v pohlavní struktuře imigrantů nejsou zjištěny. Vývojové křivky imigrantů dle pohlaví, se k sobě přiblížily nejvíce v roce 2002, kdy se do kraje přistěhovalo o 69 mužů méně než žen (o 3,91 % méně) a v roce 2008, kdy rozdíl mezi přistěhovanými muži vůči ženám představoval deficit 76 osob (o 3,77 % méně). V následujících letech (2010-2013) se začal opět rozdíl v počtu přistěhovaných žen a mužů zvyšovat. Celkový rozdíl v počtu přistěhovaných dle pohlaví činil za celé sledované období 4 052 osob ve prospěch žen. Průměrně se ročně přistěhovalo o 184 žen více než mužů, což svědčí o již zmiňované celkově vyšší mobilitě žen.

Graf 7: Vývoj počtu přistěhovaných mužů a žen do Jihočeského kraje za roky 1992-2013

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

V rámci jednotlivých okresů je znovu patrný vyšší počet přistěhovalých žen ve všech okresech. Z Grafu 8 a tabulky 8 lze vyčíst, že největší rozdíl v počtu přistěhovalých žen vůči mužům byl zjištěn v okrese Jindřichův Hradec. Okres Jindřichův Hradec získal celkově 6 739 mužů (46,1 %) a 7 863 žen (53,9 %), což činí rozdíl 7,8 % (v absolutním vyjádření 1 124 osob). K okresům s nadprůměrně vyšším podílem žen spadá Písek (53,1 %) a České Budějovice (52,5 %). Naopak nejvyšší podíl přistěhovalých mužů byl zjištěn v okrese Český Krumlov (3 398 mužů a 3 572 žen). Rozdíl tedy představuje za celé období pouze 174 osob (5,1 %). Nadprůměrné zastoupení mužů bylo i v okrese Prachatice (48,7 %) a lehce podprůměrné i v okrese Strakonice (48,1 %). Při porovnání pěti období vyšlo najevo, že největší rozdíl v počtu přistěhovalých žen a mužů byl v letech 1996-2000 (46,2 % ku 53,8 %). Při pohledu na vývoj v okresech dle jednotlivých období nebyly zaznamenány výraznější změny.

Graf 8: Počet imigrantů dle pohlaví v okresech Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Tabulka 8: Vývoj počtu imigrantů dle pohlaví v okresech Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Okres	1992-1995	1992-1995	1996-2000	1996-2000	2001-2005	2001-2005	2006-2010	2006-2010	2011-2013	2011-2013	1992-2013		1992-2013	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	muži	v %	ženy	v %
České Budějovice	1 775	1 889	1 596	1 865	1 875	2 036	2 202	2 424	1 239	1 401	8 687	47,5	9 615	52,5
Český Krumlov	752	756	653	743	801	822	768	786	424	465	3 398	48,7	3 572	51,3
Jindřichův Hradec	1 427	1 709	1 370	1 702	1 542	1 732	1 562	1 760	838	960	6 739	46,1	7 863	53,9
Písek	736	857	924	1 028	933	1 084	1 193	1 273	729	879	4 515	46,9	5 121	53,1
Prachatice	793	785	695	722	694	804	697	719	425	452	3 304	48,7	3 482	51,3
Strakonice	749	851	850	1 013	938	982	1 283	1 257	623	699	4 443	48,1	4 802	51,9
Tábor	1 498	1 615	1 380	1 616	1 407	1 504	1 720	1 894	1 033	1 092	7 038	47,7	7 721	52,3
Jihočeský kraj	7 730	8 462	7 468	8 689	8 190	8 964	9 425	10 113	5 311	5 948	38 124	48,5	42 176	52,5

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Dle pohlaví přistěhovalých osob do jednotlivých ORP byly rozdíly viditelnější, jak dokládá tabulka níže. Nejvyšší podíl přistěhovalých mužů se soustředil do ORP Vodňany, kam se přistěhovalo celkem 714 mužů a 726 žen. Rozdíl činil pouze 12 osob za celé sledované období (1,7 %). Nadprůměrné hodnoty mužské imigrace vykazovaly i ORP Vimperk (49,0 %), Týn nad Vltavou (49,2 %), Tábor (47,9 %), Strakonice (48,2 %), Prachatice (48,5 %), Kaplice (49,3 %) a Český Krumlov (48,5 %). Největší podíl přistěhovalých žen vůči mužům byl v ORP Dačice (1 731 přistěhovalých mužů a 2071 přistěhovalých žen). Rozdíl tedy více než 300 osob (19,6 %). Nadprůměrný podíl přistěhovalých žen dále vykazovaly ORP Třeboň (53,2 %), Trhové Sviny (52,7 %), Soběslav (53,2 %), Písek (52,9 %), Milevsko (54,0 %), Jindřichův Hradec (53,8 %), České Budějovice (52,8 %) a Blatná (53,0 %). Zajímavým zjištěním je situace v ORP Jindřichův Hradec. Zde se po celé sledované období ani v jednom roce nepřistěhovalo více mužů než žen. U všech ostatních ORP byl alespoň v jednom roce tento trend přerušen.

Tabulka 9: Vývoj počtu imigrantů dle pohlaví v SO ORP Jihočeského kraje v letech 1992-2013

ORP	1992-1995	1992-1995	1996-2000	1996-2000	2001-2005	2001-2005	2006-2010	2006-2010	2011-2013	2011-2013	1992-2013		1992-2013	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muž	Ženy	Muži	v %	Ženy	v %
Blatná	198	245	234	278	277	289	327	379	176	178	1 212	47,0	1 369	53,0
Č. Budějovice	1 295	1 376	1 227	1 433	1 454	1 627	1 794	2 009	1 041	1 176	6 811	47,2	7 621	52,8
Č. Krumlov	528	506	459	531	536	513	476	543	251	300	2 250	48,5	2 393	51,5
Dačice	362	435	382	496	389	437	386	483	212	220	1 731	45,5	2 071	54,5
J. Hradec	756	914	673	808	813	892	765	848	434	548	3 441	46,2	4 010	53,8
Kaplice	224	250	194	212	265	309	292	243	173	165	1 148	49,3	1 179	50,7
Milevsko	166	190	212	241	218	287	284	289	147	198	1 027	46,0	1 205	54,0
Písek	570	667	712	787	715	797	909	984	582	681	3 488	47,1	3 916	52,9
Prachatice	454	462	406	422	372	439	381	415	263	255	1 876	48,5	1 993	51,5
Soběslav	219	259	262	330	232	273	331	317	151	181	1 195	46,8	1 360	53,2
Strakonice	449	500	499	580	526	529	692	677	351	421	2 517	48,2	2 707	51,8
Tábor	1 279	1 356	1 118	1 286	1 175	1 231	1 389	1 577	882	911	5 843	47,9	6 361	52,1
T. Sviny	150	144	144	175	165	182	171	179	77	107	707	47,3	787	52,7
Třeboň	309	360	315	398	340	403	411	429	192	192	1 567	46,8	1 782	53,2
Týn n. V.	330	369	225	257	256	227	237	236	121	118	1 169	49,2	1 207	50,8
Vimperk	339	323	289	300	322	365	316	304	162	197	1 428	49,0	1 489	51,1
Vodňany	102	106	117	155	135	164	264	201	96	100	714	49,6	726	50,4
Jihočeský kraj	7 730	8 462	7 468	8 689	8 190	8 964	9 425	10 113	5 311	5 948	38 124	47,5	42 176	52,5

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

5.4.2 Věková struktura imigrantů

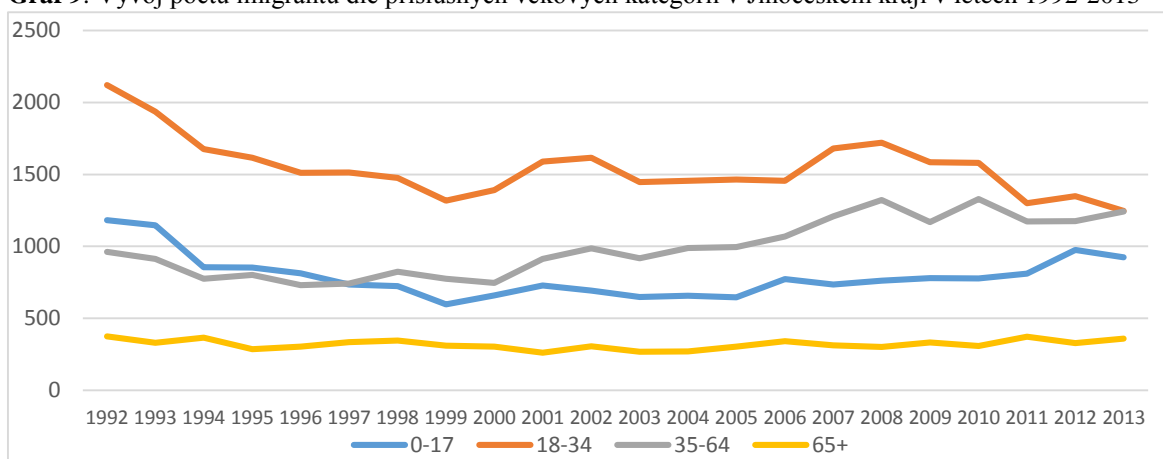
Mezi další objektivně danou skutečnost, která se sleduje při migračních procesech, patří kromě pohlaví také věková struktura migrantů. Jak uvádí Aleš (2001), nadpolovičními účastníky migračního procesu jsou převážně mladí lidé ve věku do 26 let. Z jejich pohledu jsou migračními motivacemi pracovní či rodinné důvody, naopak u osob v důchodovém věku je důležitou motivací kvalita životního prostředí. Každý účastník migračního procesu má tak zcela odlišné preference.

Kapitola se zabývá věkovou strukturou imigrantů a analyzuje jejich rozmístění v období let 1992-2013.

Jihočeský kraj získal za celé sledované období nejvíce obyvatel ve věkové kategorii 18-34 let (34 061 osob). Průměrný roční počet imigrantů v této věkové kategorii představoval

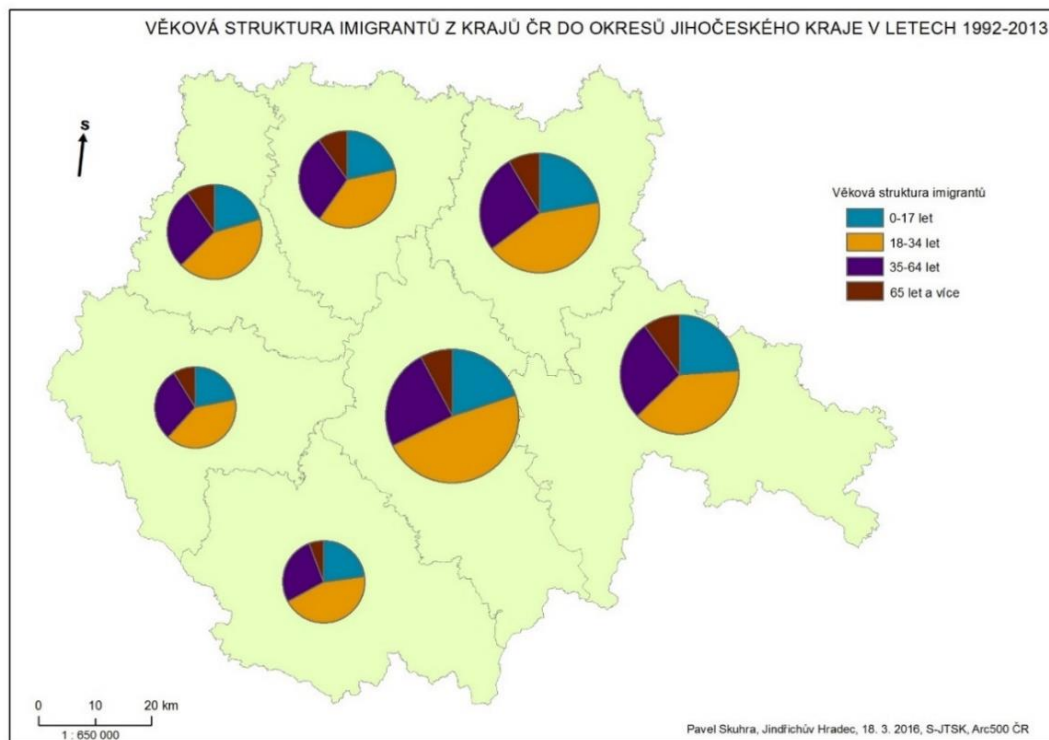
necelých 1 550 osob. Z grafu je patrné, že již výše zmíněná věková kategorie se nejvíce podílela na vnější imigraci Jihočeského kraje. Intenzita imigrace ve věkové kategorii 18-34 let v průběhu období kolísala a od roku 2008 se počet přistěhovalých každoročně snižoval. Naopak nárůst intenzity můžeme spatřit u starší věkové kategorie 35-64 let. V roce 2013 se přistěhovalo ve věku 18-34 let 1 247 osob, zatímco u kategorie 35-64 jen o 5 osob méně - 1 242 osob. Z toho jasně vyplývá, že kraj začíná získávat oproti 90. letům více osob v pokročilejším věku, což se nutně musí promítnout do věkové struktury celého kraje.

Graf 9: Vývoj počtu imigrantů dle příslušných věkových kategorií v Jihočeském kraji v letech 1992-2013

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Mapa 7

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Tabulka 10: Vývoj počtu imigrantů dle jednotlivých věkových kategorií v Jihočeském kraji v letech 1992-2013

Území	Věková kategorie	1992- 1995	v %	1996- 2000	v %	2001- 2005	v %	2006- 2010	v %	2011- 2013	v %	1992- 2013	v %
Jihočeský kraj	0-17 let	4 038	24,9	3 528	21,8	3 372	19,7	3 826	19,6	2 710	24,1	17 474	21,8
	18-34 let	7 350	45,4	7 213	44,6	7 576	44,2	8 024	41,1	3 898	34,6	34 061	42,4
	35-64 let	3 450	21,3	3 819	23,6	4 801	28,0	6 098	31,2	3 592	31,9	21 760	27,1
	65 a více	1 354	8,4	1 597	9,9	1 399	8,2	1 590	8,1	1 059	9,4	6 999	8,7
	Celkem	16 192	100,0	16 157	100,0	17 148	100,0	19 538	100,0	11 259	100,0	80 294	100,0
České Budějovice	0-17 let	843	23,0	703	20,3	687	17,6	843	18,2	567	21,5	3 643	19,9
	18-34 let	1 759	48,0	1 684	48,7	1 954	50,0	2 231	48,2	1 114	42,2	8 742	47,8
	35-64 let	759	20,7	775	22,4	986	25,2	1 230	26,6	740	28,0	4 490	24,5
	65 a více	301	8,2	299	8,6	281	7,2	322	7,0	219	8,3	1 422	7,8
	Celkem	3 662	100,0	3 461	100,0	3 908	100,0	4 626	100,0	2 640	100,0	18 297	100,0
Český Krumlov	0-17 let	422	27,9	330	23,6	325	20,0	322	20,7	201	22,6	1 600	23,0
	18-34 let	733	48,5	643	46,1	732	45,1	649	41,8	313	35,2	3 070	44,0
	35-64 let	290	19,2	329	23,6	484	29,8	502	32,3	297	33,4	1 902	27,3
	65 a více	66	4,4	94	6,7	82	5,1	81	5,2	78	8,8	401	5,8
	Celkem	1 511	100,0	1 396	100,0	1 623	100,0	1 554	100,0	889	100,0	6 973	100,0
Jindřichův Hradec	0-17 let	836	26,7	770	25,1	705	21,5	735	22,1	440	24,5	3 486	23,9
	18-34 let	1 272	40,6	1 292	42,1	1 334	40,8	1 194	35,9	588	32,7	5 680	38,9
	35-64 let	691	22,1	666	21,7	955	29,2	1 073	32,3	596	33,2	3 981	27,3
	65 a více	334	10,7	344	11,2	280	8,6	321	9,7	174	9,7	1 453	10,0
	Celkem	3 133	100,0	3 072	100,0	3 274	100,0	3 323	100,0	1 798	100,0	14 600	100,0
Písek	0-17 let	386	24,2	401	20,5	375	18,6	500	20,3	432	26,9	2 094	21,7
	18-34 let	684	42,9	836	42,8	834	41,3	872	35,4	445	27,7	3 671	38,1
	35-64 let	356	22,3	513	26,3	614	30,4	859	34,8	566	35,2	2 908	30,2
	65 a více	169	10,6	202	10,4	197	9,8	235	9,5	165	10,3	968	10,0
	Celkem	1 595	100,0	1 952	100,0	2 020	100,0	2 466	100,0	1 608	100,0	9 641	100,0
Prachatice	0-17 let	386	24,4	315	22,2	304	20,3	271	19,1	210	24,0	1 486	21,9
	18-34 let	712	45,1	576	40,7	605	40,4	551	38,9	260	29,7	2 704	39,8
	35-64 let	369	23,4	395	27,9	465	31,0	450	31,8	317	36,2	1 996	29,4
	65 a více	113	7,2	131	9,2	124	8,3	144	10,2	90	10,3	602	8,9
	Celkem	1 580	100,0	1 417	100,0	1 498	100,0	1 416	100,0	877	100,0	6 788	100,0
Strakonice	0-17 let	393	24,6	360	19,3	386	20,1	460	18,1	295	22,3	1 894	20,5
	18-34 let	718	44,9	803	43,1	815	42,5	1 086	42,8	479	36,2	3 901	42,2
	35-64 let	344	21,5	448	24,1	550	28,7	798	31,4	423	32,0	2 563	27,7
	65 a více	144	9,0	252	13,5	169	8,8	196	7,7	125	9,5	886	9,6
	Celkem	1 599	100,0	1 863	100,0	1 920	100,0	2 540	100,0	1 322	100,0	9 244	100,0
Tábor	0-17 let	772	24,8	649	21,7	590	20,3	695	19,2	565	26,6	3 271	22,2
	18-34 let	1 472	47,3	1 379	46,0	1 302	44,7	1 441	39,9	699	32,9	6 293	42,6
	35-64 let	641	20,6	693	23,1	747	25,7	1 186	32,8	653	30,7	3 920	26,6
	65 a více	227	7,3	275	9,2	272	9,3	291	8,1	208	9,8	1 273	8,6
	Celkem	3 112	100,0	2 996	100,0	2 911	100,0	3 613	100,0	2 125	100,0	14 757	100,0

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Z obsáhlé tabulky 10 je možné vyčíst vývoj imigrantů v okresech Jihočeského kraje dle jednotlivých věkových kategorií v pěti obdobích. Největší podíl imigrantů ve věku 0-17 let vůči ostatním věkovým skupinám získal v průměru za celé období okres Jindřichův Hradec (23,88 %). Vysoké hodnoty vykazovala tato věková kategorie po celá první dvě období (1992-1995 a 1996-2000). Do okresu se tehdy přistěhovalo více osob ve věku 0-17 let, než v mladším produktivním věku 35-64 let. Naopak okresem s nejnižším podílem imigrantů ve věku 0-17 let se stal českobudějovický (19,9 %). Tato hodnota je ovlivněna vyšším počtem přistěhovalých ve věku 18-34 let, tedy nejmobilnější kategorií, stěhující se převážně do okresního města České Budějovice a jeho blízkého okolí.

V kategorii 18-34 let se s jednoznačně nejvyšším podílem (47,8 %) prezentuje výše zmíněný okres České Budějovice. Nejvíce imigrantů se v této věkové skupině přistěhovalo do okresu České Budějovice v roce 1992 (513 osob), naopak nejméně v roce 1999 (323 osob). Dle jednotlivých časových období se stal českobudějovický okres vůbec jediným, ve kterém byla jedna z kategorií (18-34 – v období 2001-2005) zastoupena z 50 %. Nejnižší průměrný podíl věkové skupiny 18-34 let byl zjištěna v okrese Písek (38,1 %). To nejspíše souvisí právě s blízkostí okresu České Budějovice, který disponuje větší atraktivitou pro tuto skupinu obyvatel.

Podstatný nárůst, který byl již výše vyjádřen v grafu 9, nastal u imigrantů ve věku 35-64 let. Jestliže se v období let 1992-1995 prezentovala tato kategorie průměrnou hodnotou podílu přistěhovalých 21,31 %, tak v období 2011-2013 došlo k nárůstu na 31,9 %. Z porovnání průměrných hodnot za celé období je patrné, že obyvatelstvo ve věku 0-34 let snižuje svůj podíl na imigraci. Do popředí se dostává věková skupina 35-64. Z pohledu nejstarší skupiny imigrantů 65 let a více se situace vyvíjela následovně. Průměrně se podílela na imigraci z necelých 9 %. Nejvíce osob se v tomto věku přistěhovalo do okresu Jindřichův Hradec (1 453 osob – 10 %), naopak nejméně do okresu Český Krumlov (401 osob - 5,75 %). Celkový podíl jednotlivých věkových skupin v okresech Jihočeského kraje je vyjádřen v mapě 7. Je patrné, že v součtu dvaadvacetiletého vývoje se od sebe okresy věkovou strukturou imigrantů výrazně neliší. Patrnější je vyšší podíl imigrantů ve věku 18-34 v okrese České Budějovice, jehož specifikum bylo zmíněno výše. Dále pak menší podíl přistěhovalých ve věku 65 let a více v okrese Český Krumlov, což pravděpodobně souvisí s periferností okresu a nižším počtem domovů pro seniory, ve srovnání s ostatními okresy (ČSÚ 2015).

Při srovnání věkové a pohlavní struktury je z tabulky 11 zjevné, že nejintenzivněji se projevuje imigrace u žen ve věku 18-34 let. V absolutním vyjádření se za celé období přistěhovalo žen v této věkové kategorii 18 613. Druhou nejmobilnější skupinou byli muži

v témže věku (15 458 přistěhovalých). Ve věku 0-17 let a 35-64 byli v celkovém součtu početnější muži. Intenzita imigrace žen však výrazně převyšovala u osob nad 65 let. Kromě období 2011-2013 byly ženy podílející se na imigraci v tomto věku zastoupeny téměř dvojnásobně.

Tabulka 11: Vývoj počtu imigrantů dle pohlaví a věku v Jihočeském kraji v letech 1992-2013

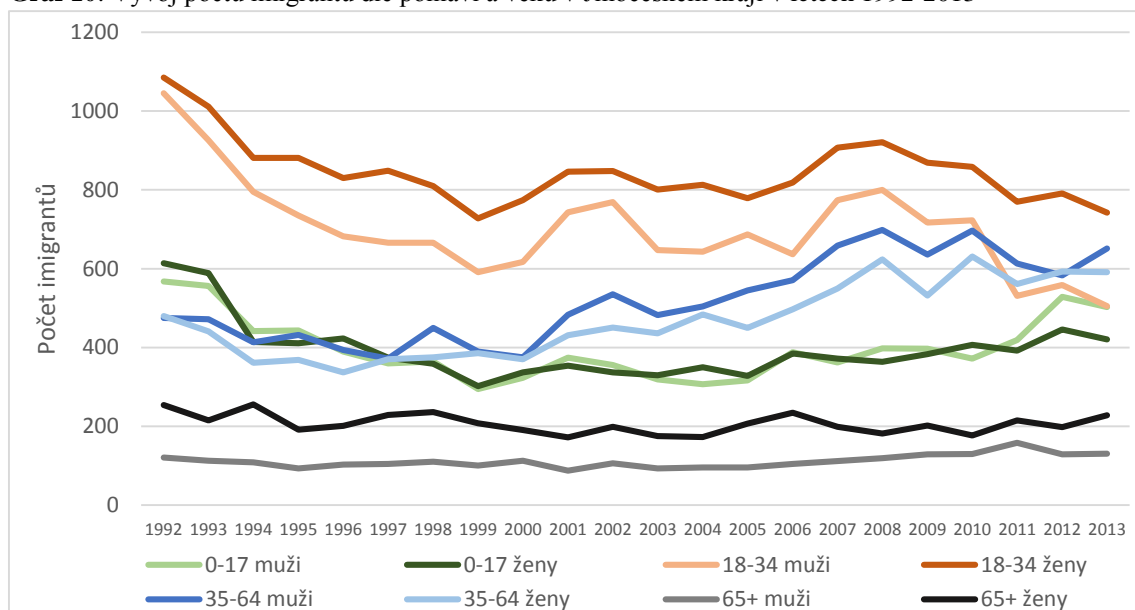
Věková kategorie	Pohlaví	1992-1995	v %	1996-2000	v %	2001-2005	v %	2006-2010	v %	2011-2013	v %	1992-2013	v %
0-17	M	2 009	12,4	1 733	10,7	1 673	9,8	1 917	9,8	1 451	12,9	8 783	10,9
	Ž	2 028	12,5	1 795	11,1	1 699	9,9	1 911	9,8	1 259	11,2	8 692	10,8
18-34	M	3 501	21,6	3 222	19,9	3 489	20,3	3 651	18,7	1 595	14,2	15 458	19,3
	Ž	3 858	23,8	3 991	24,7	4 087	23,8	4 374	22,4	2 303	20,5	18 613	23,2
35-64	M	1 792	11,1	1 981	12,3	2 549	14,9	3 261	16,7	1 847	16,4	11 430	14,2
	Ž	1 651	10,2	1 838	11,4	2 252	13,1	2 834	14,5	1 745	15,5	10 320	12,9
65+	M	436	2,7	532	3,3	479	2,8	595	3,0	418	3,7	2 460	3,1
	Ž	917	5,7	1 065	6,6	926	5,4	995	5,1	641	5,7	4 544	5,7
Celkem	M a Ž	16 192	100,0	16 157	100,0	17 154	100,0	19 538	100,0	11 259	100,0	80 300	100,0

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Pozn. M=muži, Ž=Ženy

Z grafu 10 umístěného níže je opět patrná dominance imigrantů obou pohlaví ve věku 18-34 let. Křivky počtu přistěhovalých mužů i žen v příslušné věkové kategorii mají podobnou tendenci vývoje. Podstatná změna nastává mezi rokem 2010 a 2011. Počet přistěhovalých mužů ve věku 18-34 začíná klesat, naopak generace starších mužů a žen ve věku 35-64 zaznamenává imigrační růst a dostává se tak do předních příček. V roce 2013 se již přistěhovalo pouze 505 mužů ve věku 18-34, zatímco mužů ve věku 35-64 kraj získal 651 a žen v témže věku 591. Nárůst je zaznamenán i u nejmladší věkové kategorie 0-17 let a to konkrétně u mužů, kterých se v roce 2012 přistěhovalo vůbec nejvíce od počátku nového století, rovných 529.

Graf 10: Vývoj počtu imigrantů dle pohlaví a věku v Jihočeském kraji v letech 1992-2013

Zdroj: Předpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Z pohledu imigračních toků jednotlivých věkových kategorií do okresů Jihočeského kraje je opět vidět dominance hlavního města Prahy u všech příslušných věkových skupin. Nejméně podílejícím se byl po celé období kraj Zlínský. Z pohledu obyvatel Zlínského kraje hraje důležitou roli blízkost Jihomoravské kraje, tudíž atraktivita města Brna. Dalším faktorem je obecně nižší migrační mobilita obyvatel Moravy. Vysoké počty imigrantů všech věkových kategorií s krajem Jihočeským plynuly z krajů sousedících – Středočeský, Plzeňský a Vysočina. To potvrzuje, že dochází k imigraci zejména na kratší vzdálenosti.

Z okresního hlediska lze z tabulky 12 konstatovat, že okres České Budějovice získal za celé sledované období ve všech věkových kategoriích nejvíce obyvatel z Prahy. Nejvíce nově příchozích však bylo ve věku 18-34 let. Právě tato věková kategorie byla nejzastoupenější ze všech ostatních věkových skupin ze všech imigrantů z ostatních krajů ČR. Stejný trend byl zjištěn i v okrese Český Krumlov, ve kterém se podíl imigrantů tohoto věku rovnal za celé sledované období 44 %. Ve všech ostatních okresech Jihočeského kraje byla tato situace téměř totožná, s výjimkou imigrantů kategorie 35-64 let. Největší zastoupení přistěhovalých do okresů Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice a Tábor bylo z Prahy ve věkové kategorii 35-64 let. Nejvíce přistěhovalých do okresu Jindřichův Hradec bylo ve věku 18-34 z kraje Vysočina (1 887 osob). Okres Strakonice získal nejvíce obyvatel z Plzeňského kraje, ve věku 18-34 let (1 051 osob) a taktéž Tábor, do kterého se přistěhovala výrazný počet ve věku 18-34 let ze Středočeského kraje (1 247 osob).

Tabulka 12: Vývoj počtu imigrantů dle věkové kategorie z krajů ČR do Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Okres	Věk	PH	JM	KV	KH	LB	MS	OL	PA	PL	ST	US	VY	ZL
České Budějovice	0-17	765	329	157	98	144	257	105	106	309	494	376	406	97
	18-34	1 511	738	408	275	256	575	296	332	900	1 169	841	1 169	272
	35-64	1 290	348	257	137	151	279	117	104	331	578	431	357	110
	65+	467	95	99	49	33	60	31	38	105	173	134	108	30
Český Krumlov	0-17	267	127	85	44	47	177	76	48	143	220	222	113	31
	18-34	539	293	137	97	106	298	166	122	256	399	334	240	83
	35-64	492	148	79	67	79	154	75	61	131	284	194	97	41
	65+	108	23	10	20	19	27	12	12	36	55	56	14	9
Jindřichův Hradec	0-17	579	333	112	95	115	170	86	62	143	407	244	1 073	67
	18-34	875	534	141	139	129	282	166	145	224	666	377	1 887	115
	35-64	1 194	366	158	83	96	185	78	75	143	499	246	788	70
	65+	467	156	48	33	28	55	22	59	38	134	92	305	16
Písek	0-17	583	64	94	53	70	82	41	50	186	586	145	98	42
	18-34	935	167	140	73	82	166	95	98	402	967	273	198	75
	35-64	1 142	92	154	46	55	89	54	56	207	674	203	99	37
	65+	448	27	46	9	17	24	21	16	65	191	69	29	6
Prachatice	0-17	312	91	89	57	35	86	63	41	204	256	153	79	20
	18-34	515	155	152	102	90	174	117	74	384	452	260	155	74
	35-64	673	95	108	45	63	88	48	37	227	329	182	79	22
	65+	246	21	31	17	12	30	10	6	70	88	40	23	8
Strakonice	0-17	398	73	106	30	45	78	16	35	500	357	171	65	20
	18-34	749	170	177	104	95	141	79	112	1 051	682	304	177	60
	35-64	828	103	120	52	48	80	29	58	448	436	245	82	34
	65+	377	19	33	13	16	17	11	9	190	114	63	18	6
Tábor	0-17	837	177	115	93	103	129	73	75	160	692	296	462	59
	18-34	1 299	380	217	223	170	305	221	196	353	1 247	489	1 013	180
	35-64	1 451	188	138	104	88	138	80	81	151	747	329	373	52
	65+	597	54	50	28	24	37	19	22	39	188	80	119	16
Jihočeský kraj	0-17	3 741	1 194	758	470	559	979	460	417	1 645	3 012	1 607	2 296	336
	18-34	6 423	2 437	1 372	1 013	928	1 941	1 140	1 079	3 570	5 582	2 878	4 839	859
	35-64	7 070	1 340	1 014	534	580	1 013	481	472	1 638	3 547	1 830	1 875	366
	65+	2 710	395	317	169	149	250	126	162	543	943	534	616	91

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Pozn.: PH=Praha, JM=Jihomoravský, KV=Karlovarský, KH=Královehradecký, LB=Liberecký, MS=Moravskoslezský, OL=Olomoucký, PA=Pardubický, PL=Plzeňský, ST=Středočeský, US=Ústecký, VY=Vysočina, ZL=Zlínský

Věková kategorie 0-17 let vychází ze závislosti na migračním charakteru věkových skupin 18-34 a 35-64 let a všeobecného trendu poklesu porodnosti. Její vývoj byl ve sledovaném období značně kolísavý, při srovnání prvního a posledního období ovšem vyrovnaný. Nejmladší věková skupina dosahovala průměrné hodnoty podílu imigrantů 22 %.

Z přílohy 1a a 1b je nadále možné vyčíst stejně jako u okresů viditelný pokles podílu imigrantů věkové kategorie 18-34 let ve všech ORP za celé sledované období. Trend kontinuálního poklesu byl zaznamenán u ORP Český Krumlov, Prachatice, Soběslav, Tábor, Třeboň a Týn nad Vltavou. V ORP České Budějovice nastal výraznější pokles až v posledním třiletém období.

U kategorie 35-64 je sledován opačný trend. Ve všech ORP nastává výrazný nárůst imigrantů této věkové skupiny, což je ovlivněno všeobecným trendem migrace této věkové

kategorie. Největších změn zaznamenává ORP Český Krumlov, ve kterém se zvýšil podíl této skupiny z 19,03 % na počátku sledovaného období na hodnotu 32,30 %. Výrazný rozdíl prvního a posledního období byl k vidění i u ORP Kaplice (z 19,54 % na 35,21 %).

Situace u nejstarší věkové skupiny se v rámci dlouhodobého vývoje vyznačovala značně kolísavými hodnotami. Výrazný nárůst této skupiny byl u ORP Český Krumlov, kde podíl imigrantů vystoupal z hodnoty 4,44 % v období 1992-1995 na hodnotu 10,34% zastoupení v poslední tříleté etapě. Zjevný byl i nárůst u ORP Vimperk, kde se podíl obyvatel nad 65 let vyšplhal v posledním sledovaném tříletém období na hodnotu 12,81 % (nárůst o 6,77 %). Současně i Týn nad Vltavou, prezentující se v minulosti nízkým podílem osob nad 65 let, dosáhl v závěrečném období hodnoty 12,13 % (nárůst o 7,25 %). Obdobně na tom byly Trhové Sviny (nárůst 4,55 %). Větší koncentrace osob starších 65 let v těchto regionech bude nejspíše souviset s rozmištěním domovů důchodců a jiných pečovatelských služeb. Pokles podílu imigrantů ve věku 65+ nastal u ORP České Budějovice, Dačice, Jindřichův Hradec, Milevsko, Písek, Třeboň a Vodňany.

Tabulka 13: Podíl imigrantů ve věku 65 let a více z celkového počtu přistěhovalých daného kraje do Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Kraj	1992-1995 v %	1996-2000 v %	2001-2005 v %	2006-2010 v %	2011-2013 v %
Praha	12,35	14,43	12,85	13,66	14,90
Jihomoravský	6,42	10,42	6,87	6,66	6,68
Karlovarský	9,93	9,28	8,88	8,89	8,70
Královehradecký	8,17	7,69	5,18	7,05	12,19
Liberecký	7,21	4,73	7,03	4,57	12,05
Moravskoslezský	3,87	5,66	5,17	6,74	9,84
Olomoucký	7,66	4,41	5,51	4,23	7,96
Pardubický	14,80	7,27	6,41	4,98	3,88
Plzeňský	7,43	9,82	6,45	6,43	6,42
Středočeský	6,66	8,02	6,84	7,27	7,31
Ústecký	8,10	10,20	8,79	5,73	6,07
Vysočina	6,08	8,31	6,08	5,08	6,61
Zlínský	4,80	5,99	4,92	4,69	8,23

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Při pohledu na vývoj imigrace osob ve věku 65 let a více z pohledu jednotlivých krajů ČR je zřejmé, že hlavní město Praha se nejvíce podílí ze všech ostatních krajů, co do počtu přistěhovalých. Vyjma období 1992-1995, kdy vysokých hodnot dosahoval i Pardubický kraj si po zbytek sledovaných časových úseků udržela Praha své prvenství na podílu

postproduktivního obyvatelstva. Z tabulky je možné vyčíst, že se tento podíl v posledním tříletém období dostal vůbec na nejvyšší hodnotu. V rámci sledovaného období nezaznamenala však Praha výraznějších změn. Největší změna byla zaregistrována u Královehradeckého a zejména Libereckého kraje. Z hodnoty 4,57 % se v posledním období prezentoval kraj již podílem 12,05 (nárůst o 7,48 %). Je to dáno průměrným poklesem počtu imigrantů v posledním tříletém období a zároveň zvýšením počtu přistěhovalých v daném věku. Z podkrušnohorských krajů dosáhl hodnot nad 10 % pouze kraj Ústecký v období 1996-2000. To si lze vysvětlit ekologickým zatížením tohoto kraje a tedy migrační motivací z důvodu kvalitního životního prostředí jižních Čech.

Došlo tak k potvrzení hypotézy, předpokládající vyšší imigraci osob ve věku 65 let a více z hlavní české metropole, z důvodů nastíněných v úvodu práce. Takto vysoké hodnoty se budou pravděpodobně udržovat i v následujících letech a Jihočeský kraj tak bude nadále získávat výrazný počet postproduktivního obyvatelstva z hlavní metropole.

6 Didaktické podněty pro výuku migrace na základní škole

Badatelsky orientované vyučování, dále jen (BOV) je jedna z metod problémového vyučování, jejíž podstata spočívá v aktivním přístupu a vlastním zkoumání žáků. Pojem vychází z anglického Inquiry Based Education (IBE), resp. Inquiry Based Science Education (IBSE), používaného v souvislosti s vyučováním přírodních věd (Papáček 2010, Stuchlíková 2010).

Hlavní přínos této formy výuky očekávají přírodní vědy, jejichž podstata je na bádání postavena. Za přínos IBSE můžeme označit vytváření schopnosti hledat a objevovat, či lepší porozumění vědeckým termínům. Naopak z obtíží při zavádění IBSE je důležité zmínit motivaci žáků či dovednosti žáků potřebné pro zkoumání daného problému (Stuchlíková 2010).

V samotné BOV je využívána řada vyučovacích metod, převážně problémového rázu od potvrzujícího bádání až k bádání otevřenému (Dostál 2013). Jistý problém představuje samotný pojem „bádání“, který na rozdíl od definovaného anglického výrazu Inquiry, přináší řadu možných výkladů (Stuchlíková 2010). Eastwell (2009 cit. v Stuchlíková 2010) vymezil bádání na: potvrzující, strukturované, nasměřované a otevřené. V potvrzujícím bádání jsou výsledky známy a studenti je pouze ověřují. Naproti tomu v bádání otevřeném, je nutné si nejprve otázku sami mezi sebou položit, následně promyslet postup, provést šetření a formulovat výsledky (Stuchlíková 2010).

Celé BOV využívá metod, jako experiment, demonstrace, apod. Učitel má funkci jakéhosi průvodce, který nepředává znalosti klasickým výkladem. Znalosti jsou předávány formou řešení problému a systému kladených otázek (Papáček 2010).

Účelem této kapitoly je pouhý hrubý nástin didaktického podnětu pro aplikaci výzkumu migrace již zmíněnou formou BOV. Pro pochopení migrace a jejích forem by byla využita práce s interaktivní tabulí, umožňuje přehlednější a atraktivnější výuku s aktivním přístupem žáků.

Podstatou hry by bylo motivovat žáky k aktivnímu se zapojení a kritickému myšlení. V úvodu by byly vysvětleny tyto pojmy: migrace, emigrace, imigrace a další pojmy s nimi související.

Po seznámení se základními pojmy celé problematiky by byli žáci rozděleni do čtyř nebo pěti skupin podle celkového počtu žáků ve třídě. Stěžejními otázkami by byly: Proč, odkud a kam se lidé stěhují. Žáci by měli ve skupině několik minut na sepsání co nejvíce odpovědí ke každé otázce. Každé skupině by bylo přiřazeno jedno město, různé velikostní kategorie a odlišného charakteru, spolu s týmovou barvou pro přehlednost jednotlivých členů skupiny.

Volba města bude vycházet z jeho významu (hlavní město, důležité průmyslové středisko, apod.), polohy (středisko přímořské, horské,...). Úkolem skupin by bylo rozhodnout, zda se jim toto město líbí a chtěli by v něm i nadále žít, či by raději, a z jakého důvodu by zvolili město jiné. Zapisovatel by zaznamenával jakékoli postřehy z diskuse, týkající se pozitiv a negativ žití v daném městě. Členové skupin by se po zvážení všech možností rozhodli, zda ve svém městě setrvají nebo se přestěhují do jiného (jiné skupiny). Ještě před samotným přesunem žáků, budou zapsány na tabuli nejčastější důvody vedoucí k rozhodnutí setrvat či opustit přidělené město. Tento proces proběhne ve všech skupinách. Zapisovatel bude muset v následující části zaznamenávat veškeré přesuny v rámci své skupiny (jak nově příchozí, tak osoby, které skupinu opustili). K tomu mu poslouží barevné odlišení jednotlivých členů skupin. Na základě těchto informací bude patrné, kolik původní skupina ztratila nebo přijala nových „obyvatel“. Zapisovatelé skupin spolu s ostatními členy aktuální skupiny, zaznamenají, nejen kolik členů nová skupina získala nebo ztratila, ale i z jakých skupin tyto členy získala. To bude tématem v závěrečné diskusi, ve které by žáci měli být schopni rozpoznat motivace jednotlivých aktérů tohoto školního migračního procesu. Součet členů odlišného barevného označení bude vyjadřovat počet přistěhovalých (imigrantů), naopak ztráta členů původního barevného označení bude představovat počet vystěhovalých (emigrantů). Celková obměna osob u každého stolu skupiny zase bude představovat objem migrace (tedy absolutní počet přistěhovalých a vystěhovalých). Zapisovatel každé skupiny pak zaznamená na tabuli výsledky „svého“ města.

Celé problémové by bylo propojeno s animacemi na interaktivní tabuli, které budou doplňovat a prohlubovat jednotlivé kroky během hodiny.

Závěr

Hlavním cílem práce byla analýza vnější imigrace Jihočeského kraje v letech 1992-2013. Z dosažených výsledků je patrné, že Jihočeský kraj v průběhu celého sledovaného období více obyvatel získal. Výjimku představuje rok 2005, ve kterém bylo zjištěno záporné migrační saldo.

Od roku 1992 do roku 2013 se do kraje přistěhovalo přes 80 000 nových obyvatel. Ve vývoji imigrace je patrná značná kolísavost. Nejvyšší zisky imigrantů byly v kraji zaznamenány na počátku 90. let. Svou roli sehrála také ekonomická krize v roce 2008, po níž následoval imigrační útlum v počtu přistěhovalých.

V okresním měřítku se stal nejziskovějším okres České Budějovice (18 297 imigrantů – 4,6 ‰) a okres Tábor (14 757 imigrantů – 6,6 ‰). Na opačném pólu se v celkovém součtu přistěhovalých 6 788 (6,1 ‰) vyskytl okres Prachatice, následovaný okresem Český Krumlov (6 973 – 5,3 ‰). Z pohledu nižších administrativních jednotek – ORP se zisky imigrantů soustředily nejvíce do ORP České Budějovice (celkem 14 434 imigrantů – 4,4 ‰) a dále ORP Tábor. Naopak nejméně ziskovým se stala za celé sledované období ORP Vodňany (1 440 imigrantů – 5,8 ‰).

Zajímavým zjištěním je zvrát v imigrační bilanci dle velikostních kategorií obcí. Od roku 2006 začínají vykazovat imigrační růst obce do 500 obyvatel. Naopak města nad 2 500 obyvatel z pohledu míry imigrace slábnou.

Při analýze imigračních toků byla zjištěna silná vazba Jihočeského kraje s hlavním městem Prahou, která se podílela na celkové imigraci z téměř jedné čtvrtiny. Významným podílem se prezentovaly také kraje Středočeský (13 084 osob – 16,3 %) a Vysočina (9 626 osob – 12,0 %). Naopak nejslabší byla imigrační vazba se Zlínským krajem (1 652 osob – 2,1 %). Tyto výsledky by bylo možné využít dále při korelační analýze, z níž by bylo patrné, jak se s narůstající vzdáleností od Jihočeského kraje snižuje intenzita imigrace.

Většina z krajů ztrácela v průběhu období svůj podíl na počtu přistěhovalých, což bylo ovlivněno vyšším počtem imigrantů (v první polovině sledovaného období (1992-2002) – 39 441 osob, v polovině druhé (2003-2013) – 40 859 osob) a současně nárůstem imigrace obyvatel z Prahy a kraje Středočeského. Podíl pražských imigrantů měl v každém okrese Jihočeského kraje značné zastoupení. Nejvíce se tak jevílo u okresů nejbližšie situovaných k hlavní metropoli – Tábor a Písek (zisk 4 184 osob a 3 108 osob z celkových 19 994 imigrantů z Prahy, což v součtu činí 36,5% zisk). Geografická poloha tak značně souvisí s mírou

imigrace do příslušného regionu. Patrnější je tato situace u ORP, kdy ORP rozprostírající se při hranicích Jihočeského kraje jsou nejvíce vyhledávané obyvateli z přeshraničních sousedících regionů. Právě imigrace do jižních Čech je nejintenzivnější na kratší vzdálenost (pokud pomineme specifikum hlavního města), což potvrzují výsledky počtu přistěhovalých a intenzity imigrace ze sousedících okresů Pelhřimov, Příbram a Klatovy. Tím se potvrdila hypotéza, předpokládající stále silnou imigrační vazbu s hlavním městem ČR a dále intenzivnější imigrační vazby se sousedícími kraji, potažmo jejich okresy.

V rámci strukturálních charakteristik byla analyzována pohlavní a věková struktura, spolu s jejich provázaností. Výsledky zcela jednoznačně potvrzují vyšší imigraci žen, a to po celé sledované období a zároveň ve všech sledovaných administrativních úrovních. Tím se potvrdila první vytyčená hypotéza předpokládající vyšší mobilitu žen. Celkový počet přistěhovalých žen a mužů je vyjádřen poměrem 52,52 % ku 47,48 %. Největším rozdílem v počtu přistěhovalých dle pohlaví disponoval okres Jindřichův Hradec (53,9 % žen ku 46,1 % mužů), naopak nejmenší rozdíl byl zaznamenán v pohraničním okrese Český Krumlov (51,3 % žen ku 48,7 % mužů). Z hlediska ORP byl v pouze ORP Jindřichův Hradec zaznamenán vyšší podíl přistěhovalých žen vůči mužům ve všech jednotlivých letech od roku 1992-2013. Do ostatních ORP se alespoň v jednom roce sledovaného období přistěhovalo více mužů než žen.

Nejvíce obyvatel se přistěhovalo do kraje ve věkové kategorii 18-34 (34 061 osob). Počet přistěhovalých v této kategorii ke konci sledovaného období klesal a v roce 2013 byly rozdíly v počtu přistěhovalých ve věku 18-34 a 35-64 let téměř nulové. Z vývojových linií se lze domnívat, že nově příchozí obyvatelé budou stále častěji z vyšší věkové kategorie. Imigranti ve věku 18-34 se soustřeďují nejvíce do okresu České Budějovice, což je opět dáno přitažlivostí krajského města a současně perspektivními pracovními příležitostmi pro mladší obyvatelstvo.

Při průniku věkové a pohlavní struktury bylo zjištěno, že počet přistěhovalých mužů ve věku 18-34 v posledních letech značně klesá, naopak zřetelný je nárůst u mužů i žen ve věku 35-64 let. Imigrace nejstaršího obyvatelstva ve věku 65 let se po celé sledované období prezentovala vyrovnanými hodnotami. Přirozeně převyšovala zejména v této vyšší věkové kategorii imigrace žen. Z hlediska území se potvrdily největší zisky postproduktivního obyvatelstva z hlavního města Prahy. Současně i podíl z celkově přistěhovalých, byl z Prahy výrazný a pohyboval se okolo 13,7 %, čímž se potvrdila hypotéza předpokládající vyšší podíl imigrantů ve věku 65+ z celkové počtu přistěhovalých.

V rámci bakalářské práce byla analyzována vnější imigrace Jihočeského kraje za dané období dvaadvaceti let. Poněvadž se všechny hypotézy potvrdily a vytyčené cíle práce byly

splněny, lze konstatovat, že prostorově-časová analýza se ukázala jako vhodná metoda pro zjištění imigrace jižních Čech.

Literární a internetové zdroje

- ADEY, P. (2010): *Mobility*. London - New York, Routledge, 267 s.
- ALEŠ, M. (2001): Vnitřní migrace v České republice v letech 1980-1999. *Demografie*, 43, č. 3, s. 187-201.
- ANDRLE, A. (1997): Vnitřní stěhování v České republice podle pohlaví a věku. *Demografie*, 39, č. 2, s. 131-132.
- ANDRLE, A. (2002): Stěhování v České republice podle vzdělání migrantů v letech 1993-1998. *Demografie*, 44, č. 1, s. 70-75.
- BARTOŇOVÁ, D. (1997): Demografické aspekty vnitřní a zahraniční migrace v České republice v 90. letech. *Demografie*, 39, č. 4, s. 248-256.
- BARTOŇOVÁ, D., DRBOHLAV, D. (1993): Migrační atraktivita v regionálním pohledu (okresy ČR v letech 1961 – 1991). *Demografie*, 35, č. 2, s. 95-107.
- BOHÁČ, A. (1937): *Populační a národní vývoj jižních Čech. Národní jednota pošumavská*, Praha, 15 s.
- ČEKAL, J. (2006): *Jihočeský kraj: regionálně geografická analýza prostorové mobility obyvatelstva*. Disertační práce. Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity, Brno, 105 s.
- ČERMÁK, Z. (1991): Základní rysy migrace v ČSFR. *Demografie* 33, č. 1, s. 28-30.
- ČERMÁK, Z. (1997): Geografické aspekty vnitřní migrace v České republice. *Demografie*, č. 4, s. 242-248.
- ČERMÁK, Z., HAMPL, M., MÜLER, J., (2009): Současné tendence vývoje obyvatelstva metropolitních areálů v Česku: Dochází k významnému obratu? *Geografie*, 114, č. 1, s. 37-51.
- ČERMÁK, Z. (2005): Migrace a suburbanizační procesy v České republice. *Demografie*, 47, č. 3, s. 169-176.
- ČERMÁK, Z., JANSKÁ, E. (2011): Rozmístění a migrace cizinců jako součást sociálněgeografické diferenciaci Česka. *Geografie*, 116, č. 4, s. 422-439.
- DOSTÁL, J. (2015): *Badatelsky orientovaná výuka: pojetí, podstata, význam a přínosy*, Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci, 151 s.
- DRBOHLAV, D., UHEREK, Z. (2007): Reflexe migračních teorií. *Geografie – Sborník ČGS*, 112, 2, s. 125-141.
- DRAGOUNOVÁ, K. (2013): *Migrace obyvatel jižních Čech*. Bakalářská práce. Katedra geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, České Budějovice, 81 s.

- FIALOVÁ, L. (1996): Dějiny obyvatelstva českých zemí. Praha: Mladá fronta, 400 s.
- GREGORY, D., JOHNSTON, J., PRATT, G., WATTS, M., WHATMORE, S., eds. (2009): The Dictionary of Human Geography. Blackwell Publishing, Oxford, s. 462-464.
- HAMPL, M. (2005): Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext. Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 138 s.
- KALIBOVÁ K. a kol. (1993): Demografie (nejen) pro demografy. Sociologický ústav AV ČR, 125 s.
- KALIBOVÁ K. a kol. (2009): Demografie (nejen) pro demografy. Sociologický ústav AV ČR, 241 s.
- KÁRNÍKOVÁ, L. (1965): Vývoj obyvatelstva v českých zemích 1754-1914. NČSAV, Praha.
- KLUFOVÁ, R. (2008): Základy demografie. České Budějovice, Ekonomická fakulta JČU, 205 s.
- KOPP, J., NOVOTNÁ, M. (2007): Metodické přístupy k vymezení potenciálu krajiny pro amenitní migraci, *Miscellanea Geographica*, 13, s. 175-180.
- KORČÁK, J. (1972): Populační vývoj jižních Čech. Sborník Československé společnosti zeměpisné, 77, č. 1, s. 29-36.
- KUPISZEWSKI, M., DRBOHLAV, D., REES, P., DURHAM, H. (1999): Vnitřní migrace a regionální populační dynamika – Česká republika na pozadí evropských trendů. *Geografie – Sborník ČGS*, 104, č. 2, s. 89-105.
- NOVÁČEK, A. (2012): Jižní Čechy v zrcadle dějin a srovnání. *Geografické rozhledy*, 21, 3, s. 2-4.
- PAPÁČEK, M. (2010): Limity a šance zavádění badatelsky orientovaného vyučování přírodopisu a biologie v České republice. Katedra biologie PF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, s. 145-162.
- PAVLÍK, Z., a kol. (1986): Základy demografie. Praha, Academia, 732 s.
- POPJAKOVÁ, D. (2013): Populační vývoj Jižních Čech. Katedra geografie PF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, 10 s.
- ROUBÍČEK, V. (1997): Úvod do demografie. CODEX Bohemia, Praha, 352 s.
- SRB, V. (1993): Pohyb obyvatelstva na území Československa 1938-1944, *Demografie*, 35, č. 2, s. 73-94.
- SRB, V. (2004): 1000 let obyvatelstva českých zemí. Praha: Karolinum, 275 s.

SRB, V. (2005): Vnitrostátní stěhování v České republice podle důvodů a druhů stěhování 1993-2001. *Demografie*, 47, č. 1, s. 67-70.

SRB, V., ANDRLE, A. (1997a): Důvody stěhování v ČR 1991-1995, *Demografie*, 39, č. 3, s. 221-223.

SRB, V., ANDRLE, A. (1997b): Vnitřní stěhování v České republice 1993-1995 podle vzdělání. *Demografie*, 39, č. 4, s. 300-301.

SRB, V., HRUŠKOVÁ, V. (2003): Jakou migrační politiku České republiky do roku 2050? *Demografie*, 45, č. 1, s. 42-46.

STUHLÍKOVÁ, I. (2010): O badatelsky orientovaném vyučování. Katedra pedagogiky a psychologie PF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, s. 129-135.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Aktuální populační vývoj v kostce [online], 2016 [cit. 2016-03-15], Dostupný z WWW:
<https://www.czso.cz/csu/czso/aktualni-populacni-vyvoj-v-kostce>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Demografické ročenky (pramenná díla) 1990-2009 [online], 2015a [cit. 2016-03-21], Dostupný z WWW:
https://www.czso.cz/csu/czso/casova_rada_demografie_2009_1990

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Demografické ročenky (pramenná díla) 2010-2014 [online], 2015b [cit. 2016-03-21], Dostupný z WWW:
https://www.czso.cz/csu/czso/casova_rada_demografie

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel Jihočeského kraje, jeho okresů a okresních měst [online], 2014a [cit. 2016-03-14], Dostupný z WWW:
https://www.czso.cz/csu/xc/dlouhodoby_vyvoj

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Senioři v ČR [online], 2014b [cit. 2016-04-02], Dostupný z WWW:
<https://www.czso.cz/documents/10180/25627994/310035142d.pdf/f3dd5b37-69e4-454d-8f00-a5f944fa3f8a?version=1.0>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Statistická ročenka Jihočeského kraje 2002* [online], 2002 [cit. 2016-03-19], Dostupný z WWW:
<https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-jihoceskeho-kraje-2002-r-ztq2tsnh8y>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, *Statistická ročenka Jihočeského kraje 2015* [online], 2015c [cit. 2016-03-18], Dostupný z WWW:
<https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-jihoceskeho-kraje-2015-0w0yohv3dz>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Vývoj potratovosti v České republice 2003-2014 [online], 2015d [cit. 2016-04-06], Dostupný z WWW:
<https://www.czso.cz/documents/10180/20562549/13008315a02.pdf/28f7a3e6-18c2-41de-8e5e-acf3292b0bf3?version=1.0>

Seznam grafických a tabulkových příloh

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Jihočeském kraji v letech 1869-2011

Graf 2: Věková struktura Jihočeského kraje k 31. 12. 2004 a 2014

Graf 3: Vývoj počtu imigrantů v Jihočeském kraji v letech 1992-2013

Graf 4: Vývoj hrubé míry imigrace v Jihočeském kraji za období 1992-2013

Graf 4: Vývoj imigrace v Jihočeském kraji dle jednotlivých velikostních kategorií obcí v letech 1992-2013

Graf 5: Podíl krajů ČR na imigraci do Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Graf 6: Podíl žen a mužů na imigraci Jihočeského kraje v období 1992-2013

Graf 7: Vývoj počtu přistěhovaných mužů a žen do Jihočeského kraje za roky 1992-2013

Graf 8: Počet imigrantů dle pohlaví v okresech Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Graf 9: Vývoj počtu imigrantů dle příslušných věkových kategorií v Jihočeském kraji v letech 1992-2013

Graf 10: Vývoj počtu imigrantů dle pohlaví a věku v Jihočeském kraji v letech 1992-2013

Seznam tabulek

Tabulka 1: Bilance Jihočeského kraje za roky 1992-2002

Tabulka 2: Bilance Jihočeského kraje za roky 2003-2013

Tabulka 3: Vývoj hrubé míry imigrace v okresech Jihočeského kraje v období 1992-2013

Tabulka 4: Vývoj hrubé míry imigrace v SO ORP Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Tabulka 5: Počet a podíl imigrantů z krajů ČR do Jihočeského období v letech 1992-2013

Tabulka 6: Změny v podílu krajů ČR na imigraci do Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Tabulka 7: Vývoj počtu přistěhovaných dle pohlaví v období 1992-2013

Tabulka 8: Vývoj počtu imigrantů dle pohlaví v okresech Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Tabulka 9: Vývoj počtu imigrantů dle pohlaví v SO ORP Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Tabulka 10: Vývoj počtu imigrantů dle jednotlivých věkových kategorií v Jihočeském kraji v letech 1992-2013

Tabulka 11: Vývoj počtu imigrantů dle pohlaví a věku v Jihočeském kraji v letech 1992-2013

Tabulka 12: Vývoj počtu imigrantů dle věkové kategorie z krajů ČR do Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Tabulka 13: Podíl imigrantů ve věku 65 let a více z celkového počtu přistěhovalých daného kraje do Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Seznam map

Mapa 1: Počet imigrantů a hrubá míra imigrace v okresech Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Mapa 2: Počet imigrantů z krajů ČR do SOORP Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Mapa 3: Imigrační toky z krajů České republiky do Jihočeského kraje za období 1992-2013

Mapa 4: Podíl imigrantů z krajů ČR do okresů Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Mapa 5: Podíl imigrantů z krajů ČR do SOORP Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Mapa 6: Intenzita imigrace do Jihočeského kraje z okresů sousedících krajů v letech 1992-2013

Mapa 7: Věková struktura imigrantů z krajů ČR do okresů Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Seznam příloh

Příloha 1a: Vývoj počtu imigrantů dle věkových kategorií v ORP Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Příloha 1b: Vývoj počtu imigrantů dle věkových kategorií v ORP Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Příloha 2: Vývoj vnější a vnitřní imigrace Jihočeského kraje v letech 1992-2013

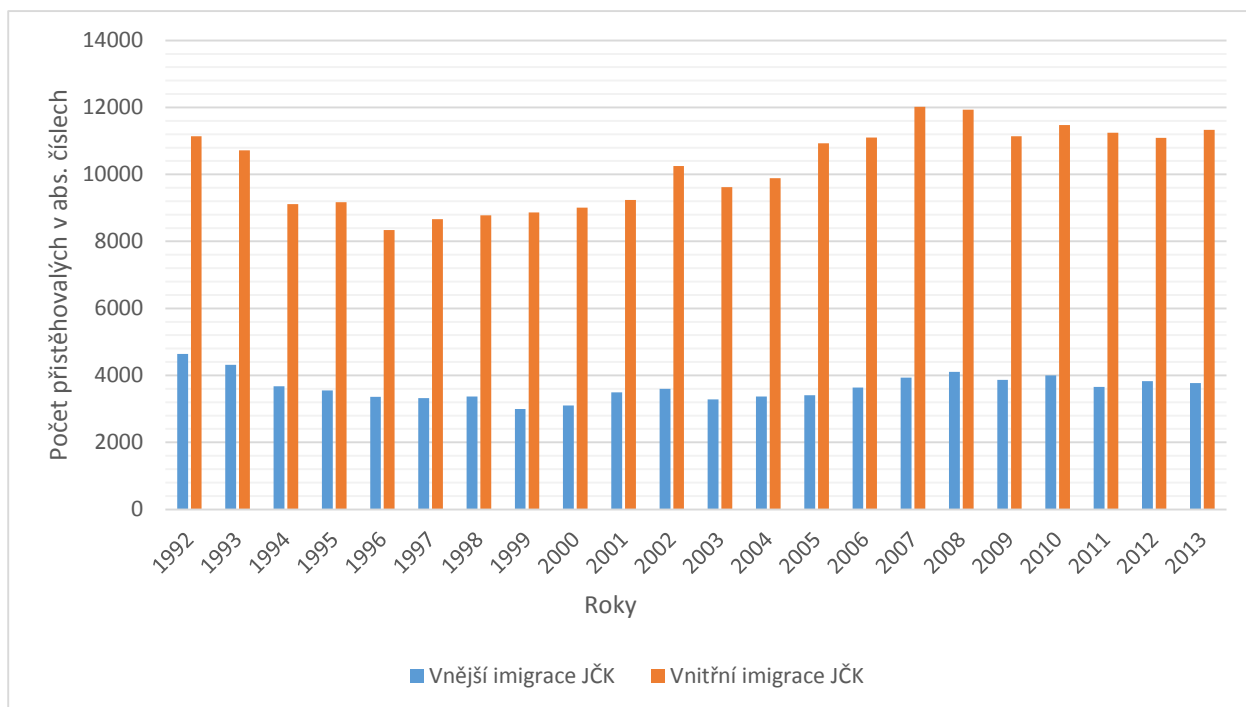

Příloha 1b: Vývoj počtu imigrantů dle věkových kategorií v ORP Jihočeského kraje v letech 1992-2013

ORP	Věk	1992-1995	V %	1996-2000	V %	2001-2005	V %	2006-2010	V %	2011-2013	V %	1992-2013	V %
Strakonice	0-17	249	26,24	197	18,26	218	20,66	226	16,51	180	23,32	1070	20,48
	18-34	429	45,21	518	48,01	465	44,08	626	45,73	286	37,05	2324	44,49
	35-64	193	20,34	233	21,59	298	28,25	415	30,31	238	30,83	1377	26,36
	65+	78	8,22	131	12,14	74	7,01	102	7,45	68	8,81	453	8,67
	celkem	949	100,00	1079	100,00	1055	100,00	1369	100,00	772	100,00	5224	100,00
Tábor	0-17	658	24,97	506	21,05	495	20,57	575	19,39	484	26,99	2718	22,27
	18-34	1277	48,46	1153	47,96	1122	46,63	1213	40,91	602	33,58	5367	43,98
	35-64	531	20,15	520	21,63	594	24,69	968	32,65	546	30,45	3159	25,89
	65+	169	6,41	225	9,36	195	8,10	209	7,05	161	8,98	959	7,86
	celkem	2635	100,00	2404	100,00	2406	100,00	2965	100,00	1793	100,00	12203	100,00
Trhové Sviny	0-17	77	26,19	65	20,38	71	20,46	65	18,57	45	24,46	323	21,62
	18-34	137	46,60	126	39,50	148	42,65	136	38,86	53	28,80	600	40,16
	35-64	63	21,43	92	28,84	103	29,68	110	31,43	67	36,41	435	29,12
	65+	17	5,78	36	11,29	25	7,20	39	11,14	19	10,33	136	9,10
	celkem	294	100,00	319	100,00	347	100,00	350	100,00	184	100,00	1494	100,00
Třeboň	0-17	177	26,46	171	23,98	153	20,59	163	19,40	93	24,22	757	22,60
	18-34	262	39,16	268	37,59	260	34,99	288	34,29	126	32,81	1204	35,95
	35-64	162	24,22	200	28,05	255	34,32	309	36,79	128	33,33	1054	31,47
	65+	68	10,16	74	10,38	75	10,09	80	9,52	37	9,64	334	9,97
	celkem	669	100,00	713	100,00	743	100,00	840	100,00	384	100,00	3349	100,00
Týn nad Vltavou	0-17	189	27,12	114	23,65	97	20,08	119	25,11	49	20,50	568	23,92
	18-34	335	48,06	215	44,61	197	40,79	157	33,12	76	31,80	980	41,26
	35-64	139	19,94	115	23,86	147	30,43	153	32,28	85	35,56	639	26,91
	65+	34	4,88	38	7,88	42	8,70	45	9,49	29	12,13	188	7,92
	celkem	697	100,00	482	100,00	483	100,00	474	100,00	239	100,00	2375	100,00
Vimperk	0-17	146	22,05	133	22,58	117	17,03	104	16,77	85	23,68	585	20,05
	18-34	309	46,68	230	39,05	278	40,47	235	37,90	116	32,31	1168	40,04
	35-64	167	25,23	164	27,84	232	33,77	213	34,35	112	31,20	888	30,44
	65+	40	6,04	62	10,53	60	8,73	68	10,97	46	12,81	276	9,46
	celkem	662	100,00	589	100,00	687	100,00	620	100,00	359	100,00	2917	100,00
Vodňany	0-17	32	15,38	61	22,43	43	14,38	63	13,55	35	17,86	234	16,25
	18-34	109	52,40	100	36,76	115	38,46	196	42,15	79	40,31	599	41,60
	35-64	41	19,71	75	27,57	101	33,78	178	38,28	58	29,59	453	31,46
	65+	26	12,50	36	13,24	40	13,38	28	6,02	24	12,24	154	10,69
	celkem	208	100,00	272	100,00	299	100,00	465	100,00	196	100,00	1440	100,00

Zdroj: Předpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty

Příloha 2: Vývoj vnější a vnitřní imigrace Jihočeského kraje v letech 1992-2013

Zdroj: Předzpracovaná databáze ČSÚ, vlastní výpočty